

MLADI VOLIVCI! VI, KI VOLITE PRVIC, GLASUJTE ZA URESNICENJE SANJ IN ZELJA PREJSNIH RODOV IN ZA URESNICITEV SVOJIH ZIVLJENJSKIH TEZENJ!

LETO XIX., STEV. 67

LJUBLJANA, PETEK, 21. MARCA 1958

CENA 10 DIN

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Voljak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/III, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro računa pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-2367. — Mesecno naročnina 230 din.

Poročevalec

BESEDA MNOŽIC

Z nedeljskim govorom tovariša Tita, ki ima ogromen odmev doma in v svetu, so volilne priprave dosegle svoj vrhunec in se obnem v glavnem tudi zaključile. Kakor je na eni strani tovariš Tito s svojim govorom jasno analiziral naše volilne priprave in izrekel tudi najbolj avtoritativno besedo o našem volilnem programu v domačem, kot tudi v mednarodnem merilu, tako je na drugi strani tri sto tisoč Beograđanov na ulicah glavnega mesta ponovno izrazilo voljo in mnenje jugoslovanskega ljudstva. — Skratka, to poslednje največje in najbolj razgibano volilno zborovanje je bilo prepričljivo odsev naše celotne volilne kampanje. Danes se ne vemo in volivci i poslanski kandidati ujemajo v tem, da so bile volilne priprave najboljše in da doslej še nobena volilna kampanja ni tako razgibala naših množic. O tem ne pričamo samo 300.000 Beograđanov, 70 tisoč Ljubljancov, 150.000 Zagrebčanov, temveč tudi tisoče in tisoče najrazličnejših zborovanj, posvetov in sestankov, ki so jih pripravile naše politične in družbene organizacije, društva in organi upravljanja po mestih in vaseh, da bi se na njih pogovorili o volitvah. Samo zborov volivcev, na katerih so razpravljali o kandidatih, se je v vsej državi udeležilo 3.812.000 ljudi. Kje so potem še samo zborovanja, na katerih so kandidati razpravljali z volivci.

V glavnem govoru poročila s teh zborovanj o nadpovprečni udeležbi volivcev, tako da pogosto, zlasti na vaseh, kjer je manj primernih pogojev, vsi volivci niso mogli v pripravljene prostore. Tako govor poročila iz novomeškega okraja o takih udeležbi na volilnih shodih v nekaterih vaseh: v Podbočju 300 volivcev, v Mirni peči 300, v Straži 200, v Semicu 300, v Hinjač 170 itd. Iz mnogih krajev Dolenjske pa tudi od drugod poročajo, da tako dobro obiskanih in razgibanih občinskih zborov kmetijskih zadrug kakor letos še ni bilo. Tudi na teh zborih so seveda razpravljali o volilnem programu, v katerem ima kmetijstvo največji poudarek. Podobno velja za proslave 8. marca: ob tem prazniku so bila številna in zelo dobro obiskana ženska volilna zborovanja. V Pecnici pri Mariboru se je na primer udeležilo takega zborovanja 350 žena, v Ajdovščini 300 itd. Posebno velika je razgibanost mladine, ki je v predvolilnih pripravah največje razpravljalno in gradnji avtomobilsko ceste. V trbovljskem okraju so imeli 48 manjših in 6 večjih mladinskih predvolilnih zborovanj. V samih Trbovljah se je takega zborovanja udeležilo 2000 mladincev, v Radečah 400, v Stični na Dolenjskem 500 itd. Tako bi se in se lahko naštevali, posebno, če bi hoteli navesti vse velikanske dele, ki so ga opravili glede tega tudi v naših proizvodnih organizacijah, kjer so posebno aktivni v zvezi s pripravami na volitve v delarske svete in sindikatih.

Toda to je samo skopa in zelo nepopolna bežna zunanja slika naše volilne kampanje. Veliko večja in pomembnejša je notranja podoba, to je visoka politična zavest našega delovnega človeka, ki se je izoblikovala v dosedanjem velikem poletu socialističnega razvoja. Zvesto o tem, da so desetletni napori socialistične graditve začeli dati prve sadove, da je naš delovni človek z uvedbo delavskega in družbenega upravljanja ter komunalnega sistema dejansko postal gospodar svoje usode. Od tod tudi nedvomno izvira zelo pravilno vrednotenje lokalnih problemov in sploh problemov izboljšanja naših življenjskih pogojev v odnosu do vprašanj naše socialistične skupnosti, ki je prišlo do izraza prav na predvolilnih zborih. Zvesto, da se danes kuje usoda vsakega posameznika in skupno-

sti od spodaj v komuni, je sama po sebi zelo vplivala na obširno in konstruktivno obravnavanje skupnih jugoslovanskih problemov.

Prav ta visoka politična zavest našega delovnega človeka je omogočila tudi širok demokratičen pri postavljanju kandidatov. Volivci se zavedajo, da konkretni kandidati pravzaprav niso več osrednje vprašanje, da je važen predvsem program, za katerega se bodo skupno z njimi borili. Tako je za območje Slovenije za zvezni zbor ljudske skupščine 26 poslanskih mest, kandidatov pa smo postavili 28. Od tega je novih kandidatov 14. Za zvezni zbor proizvajalcev je poslanski mest na območju Slovenije 25, kandidatov pa je 34. Novih kandidatov je od tega 27. Za republiški zbor je poslanskih mest 129, kandidatov pa 160. Novih kandidatov je od tega 86. Poslanskih mest za republiški zbor proizvajalcev je 76, kandidatov pa 109. Od tega je novih 86. K temu pa vsej priliki ni potreben še poseben komentar.

Velika, v borbah in preizkušnjah dosedanja socialistična graditve prekaljena politična zavest naših delovnih ljudi, ki so pravzaprav že v predvolilni kampanji izrekli mogočno in odločno besedo za program Zveze komunistov in Socialistične zveze, to je za program nadaljnje graditve naše socialistične družbe, je najboljše poročilo, da bo ta beseda tudi v nedeljo prav tako mogočna in odločna.

A. Javornik

Programi za delo naj bodo rezultat obširnih razprav in mnenj državljanov

je dejal na predvolilnem zborovanju v Trbovljah predsednik Glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije

Na predvolilnem zborovanju v Trbovljah, 18. t. m. je govoril v veliki dvorani Delavskega do-

ma tov. Miha Marinko. V svojem govoru je uvodoma omenil, da je cela vrsta zborovanj po naših občinah in okrajih in vsej

Čestitke predsednika republike

Beograd, 20. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal afganistan-skemu kralju Mohamedu Zahiriju in iranskemu šahu Mohamadu Rizvi Pahleviju čestitke ob novem letu, ki se v teh dveh deželah proslavlja dne 21. marca.

okraja na teh in vseh drugih področjih družbenega življenja, je omenil tudi nekatere težave, ki nastopajo v zvezi s tem. Govoril je o problemu industrijskih sredstev, katerih interes je ustavitvi investicijski pohlep in s tem nadaljnji priliv delavstva s podeželja v mesta, iz kmetijstva v industrijo, ki bi povzročil povečanje naših najtežjih gospodarskih problemov, to je stanovanjskih in komunalnih služb v industrijskih centrih.

KONGRES SE BO ZAČEL 22. APRILA V LJUBLJANI

Beograd, 20. marca. (Tanjug). Danes je bila v Beogradu seja izvršnega komiteja CK Zveze komunistov Jugoslavije, ki ji je predsedoval generalni sekretar ZKJ Josip Broz-Tito.

Izvršni komite je na podlagi sklepa VIII. plenuma Centralnega komiteja ZKJ sklenil, naj se VII. kongres ZKJ začne dne 22. aprila 1958 v Ljubljani. Prav tako je odobril predlog dnevnega reda kongresa:

1. Naloga Zveze komunistov v zvezi z mednarodnim položajem in notranjim razvojem socialistične izgradnje Jugoslavije — referent tov. Tito.
2. Poročilo Centralnega komiteja ZKJ o organizacijsko-političnih zadevah ZK — referent tov. Aleksander Ranković.
3. Poročilo centralne revizijske komisije ZKJ.
4. Program ZK Jugoslavije — referent tov. Edvard Kardelj.
5. Izpremembe in izpopolnitve statuta ZKJ — referent tov. Moma Marković.
6. Sprejem resolucije o prihodnjih nalogah ZK Jugoslavije.
7. Izvolitve Centralnega komiteja ZKJ in centralne revizijske komisije.
8. Razno.

BUNDESWEHR DOBI ATOMSKO OROŽJE

Konec domnev in izmikanj

Od našega stalnega dopisnika

Bonn, 20. marca. (Po telefonu.) Zahodna Nemčija je pred usodno odločitvijo. Morda bo že danes ali jutri parlament glasoval o sprejemu atomske oborožitve za Bundeswehr. Kancler Adenauer je danes v razpravi pojasnil ta usodni korak.

Njegove osnovne misli so bile: da je Sovjetska zveza potencialni sovražnik zahodnega sveta. Ona razpolaga z raketami in atomskim orožjem. Če katerikoli del Atlantiskega pakta ne bi imel prav tako močnega orožja kakor Sovjetska zveza, bi ves strateški načrt NATO padel v vodo. Glede na to, če Atlantiski pakt zahteva, da imamo neko orožje, in če mi tega ne storimo, izpademo iz NATO, je dejal Adenauer ter odkrito in brez ovinkov najvil, da bo zahodno-nemška vojska kmalu oborožena z atomskim orožjem.

Kar so doslej samo domnevali in ugibali, je dobilo kontno najavtoritativnejšo potrditev. »Prva runda« današnje razprave, ki so jo pričakovali z velikim zanimanjem, ni prinesla sicer nobenega presenečenja v pogledu stališča vlade do mednarodnih problemov. Vlada stranka CDU in opozicijska SDP sta postavili vidi vprašanje o konferenci na najvišji ravni, o združitvi in o načrtu Rapackega. Adenauer je ta vprašanja likvidiral z odgovorom, da po mnogih notah in načrtih, ki so bili objavljeni v zadnjem času, sedaj ni nobene jasnosti o tem, kaj kdo hoče, tako da bo vlada glede teh vprašanj pojasnila svoje stališče, ko bo čas za to dozor. V sedanjem položaju je glavno, kakor poudarja Adenauer, da hoče Sovjetska zveza s svojimi manevri povzročiti razcepjenost znotraj vrst zahodnih zaveznikov in zato je v interesu ljudstva kakor tudi v interesu miru, da Zahodna Nemčija ostane v NATO.

Velik del svojega govora je Adenauer posvetil ostrim napadom na Sovjetsko zvezo ter s tem seveda poslance in milijone Nemcev, ki imajo danes ves dan priložnost spremljati razpravo preko svojih radijskih postaj, prestrašil s tezo, da je stanje v pogledu sovjetskih agresivnih načrtov kritičnejše, kakor je bilo kdajkoli doslej, in da s Sovjetsko zvezo v pogledu utrditve svetovnega miru ni moč računati niti v bodoče. Glede na to, da nosi v obrambi Zahoda isto breme in obveznosti kot druge članice NATO, Z drugimi besedami: sprejeti mora sklep NATO o oborožitvi z atomskim orožjem. Na natpanj trditi, je neki nemški novinar označil razlago svojega kanclerja kot pripovedko za »protiboljševske otroke«. V celoti je govor presenetil samo tiste, ki so od Adenauerjevega govora pričakovali nove teze in koncepcije v dobi sedanjega povečanega iskanja poti za popuščanje in poskusov, najti možnost za rešitev nemškega vprašanja. Tisti, ki niso smeli, iluzij o nekakih konstruktivnih predlogih, kanclerjevo koncepcije niso presenetili. Ves govor, izrečen v zunanje-politični razpravi, ki je imel popolnoma vojni značaj in ton, je bil prepleten samo z vojaškimi utrjevanjem in oboroži-

lagali, naj se brez omahovanja začno pogajanja s Poljsko in drugimi državami, o vzpostavitvi brezatomskega pasu in naj Zahodna Nemčija pošlje poziv vsem državam, ki nimajo atomskega orožja, naj se mu tudi v bodoče odrečejo.

V popoldanski razpravi je obrambni minister Strauss poskušal v dolgem govoru, ki je bil posvečen izključno nevarnosti pred Sovjetsko zvezo, opravičiti sprejem tega usodnega sklepa. Djordje Zelmanović

Sporazum o gradnji veleposlaništev

Beograd, 20. marca (Tanjug). V državnem sekretariatu za zunanje zadeve so danes podpisali sporazum med FLRJ in ZSSR o zgraditvi poslopij veleposlaništva FLRJ v Moskvi in veleposlaništva ZSSR v Beogradu ter obojestranskem odstopu zemljišč za to gradnjo v trajno in brezplačno uporabo. Sporazum sta podpisala za FLRJ državni podsekretar dr. Vladimir Velebit, za ZSSR pa veleposlanik Ivan K. Zamčevski.

ljubljana, 20. marca. Češko-slovaški veleposlanik v naši državi dr. Vilem Pithart in češko-slovaški generalni konzul v Zagrebu Aleksander Nerad sta bila danes na uradnem obisku pri predsedniku izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS tov. Borisa Kraigherju in pri predsedniku OLO Ljubljane tov. dr. Marjanu Dermastiju. Oba diplomatska predstavništva bosta jutri prisostvovala otvoritvi razstava »Sodobna češko-slovaška umetnost« v Narodni galeriji.

Obisk češko-slovaškega veleposlanika

ljubljana, 20. marca. Češko-slovaški veleposlanik v naši državi dr. Vilem Pithart in češko-slovaški generalni konzul v Zagrebu Aleksander Nerad sta bila danes na uradnem obisku pri predsedniku izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS tov. Borisa Kraigherju in pri predsedniku OLO Ljubljane tov. dr. Marjanu Dermastiju. Oba diplomatska predstavništva bosta jutri prisostvovala otvoritvi razstava »Sodobna češko-slovaška umetnost« v Narodni galeriji.

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

Trajna metoda dela ob podpori množic

Nato je prešel na vprašanje moralne odgovornosti pred družbo, predvsem odgovornosti komunistov pred družbo. Poudaril je, da moramo napeti vse sile, tako sedaj v času volitev, kakor stalno tudi v bodoče, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ljudje morajo vedeti da tu dela brigada. Se predno se vzdigne prvi kramp, mora plapolati v vetru zastava in klicati: »To smo mi, brigadirji!« — Posnetek je iz kopsko-goriške brigade »Pinka Tomaziča«. (Foto: Selhaus)

TREME

Stanje 20. marca: Medtem ko severno Evropo zajema področje visokega zračnega pritiska, je južna Evropa pod vplivom slabejšega nizkega zračnega pritiska. Hladen zrak nad srednjo Evropo v višinah pa povzroča v teh krajih krajevne snežne padavine. Napoved za petek: Pretežno oblačno vreme. V severni Sloveniji možnost neznatnih snežnih padavin. Nočne temperature do -6, na Primorskem okoli 5, najvišje dnevne med 0 in 4 stopinjami C. V Primorju bo temperatura dan do 8 stopinj.

ZADNJE PRIPRAVE

Tekmovanje v volilni udeležbi

Ceprav večjih volilnih zborovanj ni več na programu, predvolilna aktivnost ni zamrla. Lahko bi celo rekli, da je v zadnjih dneh tako razgibala teren, da ni čudno, če so dvorane na podeželju pretresne in se ljudje morajo zbirati v hmeljskih sušilnicah, kar je zdaj pogost pojav v Spodnji Savinjski dolini.

Veliko volilno aktivnost je opaziti po vseh občinah celjskega okraja. Čeprav je težko reči, kje so napravili kaj več in kje morda manj, je zelo zanimivo, da so bila v tem času zborovanja ne samo na pobudo političnih organizacij, temveč celo na zahtevo volivcev samih, kakor je bil to primer v občini Rogaska Slatina.

Tudi iz Mokronoga poročajo, da je mladina v njihovi občini še prav posebno razgibana v pripravah na volitve. Mladina te občine se je obvezala, da bodo vsi mladi volivci in volivke udeležili že do 9. ure dopoldne.

V jeseniški občini je bilo do sedaj deset predvolilnih zborovanj izmed katerih je bilo najbolj uspešno na Jesenicah v Tivovem domu; zadnja predvolilna zborovanja so bila v Podkorenju, na Dovjem in Zabreznici, kjer so volivci navezali najtesnejše stike s poslanskimi kandidati, ter jim nakazali problematiko občine.

V sredo popoldne je bilo na Jesenicah v Mestnem gledališču veliko mladinsko predvolilno zborovanje, na katerem sta govorila član predsedstva CK LMS tov. Tone Poljšak in mladinski poslanski kandidat za republiški zbor Dušan Stare.

V Zasavju se predvolilna dejavnost tudi sedaj, nekaj dni pred volitvami, ni zmanjšala. V sredo je bil velik shod volivcev pred »Celulozo« na Vidmu, na katerem so govorili poslanski kandidati Martin Gosak, France Kimovec-Ziga in ing. Tone Koželj. Istega dne je bilo predvolilno zborovanje tudi v Sevnici.

Obeh se je udeležilo več tisoč ljudi.

V nekaterih zasavskih občinah so razpisali tekmovanje, kje bodo prej stoodstotno zaključili volitve. V Zagorju in v Krškem sta občinska odbora SZDL pripravila tudi nagrade, ki jih bodo prejela najboljša organizacija SZDL.

Zanimanje za tekmovanje je zelo veliko. Nekateri organizatorji, kot na primer senušica, zdolska in leskovska v Videm-Krškem, so že napovedale, da bodo najboljši v tekmovanju.

V trboveljskem okraju so še dni tudi občni zbori osnovnih

organizacij SZDL, ki so bolj obiskani kot kdajkoli prej. Tako se je na primer občnega zboru SZDL v Kisovcu, v zagorski občini, udeležilo 400 ljudi. Dobro so bili obiskani tudi občni zbori SZDL v hrastniški občini, v Trbovljah in drugje.

Delovni kolektivi v zagorski občini bodo imeli te dni ponovno zborovanja, na katerih bodo razpravljali o nedeljskih volitvah. Nekateri delovni kolektivi so že imeli take sestanke in so na njih sprejeli obveznost, da se bodo stoodstotno udeležili volitev, in sicer že v jutranjih urah. Take sklepe so sprejeli tudi organizacije Ljudske mladine.

Predvolilna zborovanja v mariborskem okraju so v glavnem zaključena. Zadnji širši razgovori s poslanskimi kandidati so bili v sredo in večerj popoldne, ko je v Panečah pri Slovenjem Gradcu govoril zbranim delavcem in kolektivom lesnolindstrijskega brata, Tovarne kos in Zadrudne žage poslanski kandidat za republiški zbor inž. Pavle Zaver-Matjaž. Delavci so ga povabili v svojo sredino, ko so zvedeli, da prisostvuje občnemu zboru tamkajšnje kmetijske zadruge. Tov. Zaver je govoril zbranim o pomenu volitev in o udeležbi delavcev v samoupravnih organih ter o dosežanih uspehih in perspektivnem razvoju našega gospodarstva. Članom kolektivov je čestital k uspehom in jim želel še naprej tak napredek.

Tudi občni zbori organizacij SZDL in kmetijskih združenj v Koroskem kotu so bili zelo dobro obiskani. Zlasti množični sestanki SZDL v Vučurcu, kjer je pred več kot 200 članov razpravljali poslanski kandidat Miloš Ledinek.

KUŠČERJEK JE ZLETEL V ZRAK

V sredo o štirih popoldne je bilo pri Velikem Gabru na cesti Ljubljana-Zagreb kot po navadi, Avtomobili, Vozovi, Kolesarji, Pešci. Skoraj nihče ni opazil male skupine, ki se je zbrala pod hribom Kuščerjekom. Zadnji posvet. Sireno na sredno cestnega mostu. Vsi v zaklone, Cesto zapreti.

STIRI MINUT CEZ STIRI. Inženir Mito Battelino je izza smrek zamahnul s svojo rdečo kapo. Sirena je dvakrat rezko zatušila. Miličniki so ustavili ves promet.

SEST MINUT CEZ STIRI. Inženir Battelino je zavrtel ročico. Dve močni eksploziji sta zamajali hiše v bližini. V skalah je zajelo. Hrib se je razklat. Za hip je visoka stena obvisela v zraku. Potem se je v velikim truščem zrušila. Gost prah je obdal pradojoče skale.

Drobci kamenja in prah so se usedli. Travnata globel je bila zasuta s skalami. Več kot tri tisoč kubnih metrov kamenja se je naenkrat zrušilo. Kuščerjeka ni bilo več.

Podjetje »Slovenija ceste« potrebuje za zgradnjo avtomobilske ceste kamnolom. Skalnati Kuščerjek je kot nalašč primeren za to, ker ima dober kamen in je tudi dostopen. Toda za ogromno steno bi potrebovali okrog 1800 minerskih ur, razen tega pa bi morali naredi večke višine delati v kamnolomu v etažah. To pa je zelo zamudno.

Po zamisli inž. Mita Battelina so izvrtali pod steno Kuščerjeka 12 metrov dolg rov. Na koncu tega so izvrtali še prečni rov, kamor so položili 1950 kg amonala. Razstrelivo so zacementirali. Delalo je šest minerv v treh izmenah, in to deset dni.

Vsi delavci so bili zadovoljni, ker je razstrelitev uspela. Njihov vodja, inženir Mito Battelino, pa je kar žarel od sreče, saj je moral nič koliko ur sedeti pri knjigah, razmišljati in preračunavati. Njegov prvi poskus je uspel. Caka ga še Medvedjek, ki pa bo tudi kmalu zletel v zrak.

VELIKO MLADINSKO PREDVOLILNO ZBOROVANJE NA REKI

V sredo je bilo na Reki veliko mladinsko predvolilno zborovanje, ki se ga je udeležilo okoli 4000 mladih volivcev iz delovnih kolektivov in šol. Najprej jim je govoril kandidat za zvezni zbor proizvajalcev Anton Sinko. Predvsem je poudaril velik napredek v razvoju gospodarstva v okraju in omenil pomembno vlogo mladih ljudi, ki so s svojim aktivnim delom v delavskih svetih in drugih organih upravljanja mnogo storili za splošni napredek. Nadalje je govoril o problemih iz strokovne vzgoje in skrbi za delovnega človeka. Na zborovanju je nato spregovoril član predsedstva CK LMS Marjan Rožič, ki je govoril o našem gospodarskem razvoju, o uspehih v Sloveniji, ki so sestavni del uspehih vseh naših delovnih ljudi, in o problemih, ki se pojavljajo v razvoju delavskega in družbenega upravljanja.

Iz govora Mihe Marinka

(Nadaljevanje s prve strani) se odpravijo slabosti in pomanjkljivosti in uveljavljajo trajna metoda dela s podporo najširših ljudskih množic.

Cestokrat je prišlo do razvad in delnega kvarjenja nekaterih naših, sicer dobrih tovarštev. Zaradi tega, ker so same prilike to omogočale. To vse se poraja v okoliščinah, ko ni zadostnega sistema javne kontrole, kar omogoča poedinim, čestokrat tudi poštenim ljudem, da si naberejo počasni privilegijev, ki jih sčasoma smatrajo za svojo pravico.

Kritika državljanov naj bo stvarna in resna, ne pa pristranska ali celo sovražna. Če hočemo doseči resnično živahnost našega demokratičnega življenja, moramo čuvati pravico vsakogar, ki se mu je zgodila krivica, najsi bo to posameznik, gospodarska organizacija ali ustanova, da se bori za to, da se krivica preko pristojnega višjega organa popravi, brez strahu za posledice. S primerno zaščito moramo onemogočiti vsake represalije napram prizadetim in takih okoliščinah.

Naše Komune, je nadaljeval tovariš Miha Marinko, ko je obravnaval nekatere probleme obrti, niso v zadostni meri razvijale socialistične obrti, predvsem ne s to orientacijo, da bi reševale s sredstvi s katerimi razpolagajo, bolj intenzivno vprašanje remontnih delavnic, popravilnic in vseh raznih uslug, ki služijo povprečnemu potrošniku poleg prehrane, oblake, obutve in stanovanja. Premalo se je delalo na tem, da bi

bile te usluge čim cenejše, da bi se razvila in v tem oziru dosegla konkurenca in bi se tako na ekonomski način onemogočil parazitizem in eksploatacija dolocenege manjšega kroga monopolnih obrtnikov, ki lahko dosegaajo zelo visoke cene. Čim večjo gibčnost bomo pokazali v naših komunah na tem področju, čim bolj bodo naše osnovne politične organizacije v stanju razbistrijo to problematiko in zainteresirajo zanje vse državljane ter jih pritegniti k sodelovanju. Tem hitreje bo napredovalo naše družbeno upravljanje, tem hitreje se bo dvigal življenjski standard delovnega človeka.

Na koncu svojih izjavljanj je tovariš Miha Marinko ugotovil, da so vse razprave v preteklih tednih, pri katerih so sodelovale več stotisočglave množice delovnih ljudi Slovenije in več stotisočglave množice širom Jugoslavije, pokazale, da je postal naš politični sistem široko raz-

vitih demokratičnih oblik delavske in družbene samouprave lastnina in življenjska gibalna sila najširših množic. Zato bodo imeli volivci na nedeljskih volitvah pred očmi predvsem odločitve: za ali proti — jasno in realno nakazani poti naše socialistične graditve, poti razvoja našega gospodarstva, poti konkretne demokratizacije vsega našega družbenega življenja, v katerem sodooločajo vsi pri reševanju vseh vprašanj. Jasna bo odločitev za vsakogar tudi glede smeri naše zunanje politike, ki ji ne more ugovarjati nihče, ki mu je pri srcu mir in miroljubno mednarodno sodelovanje, kar je bistven pogoj za našo nacionalno svobodo in neoviran ustvarjalni razvoj naše družbe, ki nam je potreben, da bi mogli čim prej ustvariti pogoje za pospešeno rast blaginje vseh delovnih ljudi.

Kdor bo imel to pred očmi, mu odločitev ne bo težka, je zaključil tovariš Miha Marinko.

Povečanje proizvodnje

Iz razprave OLO v Novi Gorici o družbenem planu

Novi Gorici, 20. marca. — Dopoldne je bila v Novi Gorici seja obeh zborov OLO, katere so se udeležili tudi nekateri poslanski kandidati, med njimi tudi dr. Aleš Bebler. Obravnavali so okrajni plan in proračun, ki sta bila v nekaterih manjšini spremembami in dopolnitvami v notranji strukturi sprejeta na ločenih sejah obeh zborov.

Predsednik OLO inž. Karmelo Budihna je v svoji obrazložitvi poudaril osnovne smernice za uporabo sredstev za nadaljnji družbeni razvoj in dvig standarda. Okrajni proračun predvideva 515 milijonov dohodkov in prav toliko sredstev, skupno z dohodki finančno samostojnih zavodov in proračunskega sklada pa 1026 milijonov dohodkov in izdatkov. Posebno je Budihna naglasil potrebo smotrne uporabe in varčevanja teh sredstev. Odborniki so to pripravili sprejeli z odobravanjem in v razpravi ponovno poudarili potrebo po

varčevanju. Po velikih gospodarskih uspehih naj bi se letos povečala industrijska proizvodnja po družbenem planu za 12 odstotkov. V usnjarski industriji naj bi se dvignila proizvodnja za 26,9%, ker bo tovarna čevljar »Jadrana« v Mirzu letos z novo mehanizacijo uvedla še nove proizvode, to je čevlje z vulkaniziranimi gumijastimi podplati. Večji porast je predvideno tudi v tekstilni industriji, in sicer 21,7% zaradi dopolnitve zmogljivosti tovarne vodnenih izdelkov »Bača« v Podbrdu. Tudi živilska industrija bo napredovala, saj je predvideno porast za 17% v predelavi sadja tovarne »Fructale« v Ajdovščini. Mimo tega bo tudi sjozdski »Mlins« začel izdelovati testenine. Tudi lesna industrija bo z dopolnitvami in boljšo uporabo obstoječih zmogljivosti ter boljše organizacije dela povečala svoj plan za 18%.

Kmetijstvo pa namerava povečati svoj plan kar za 23,7%,

in to v povečanju hektarskega donosa žitaric, okopavin in površine, z uvajanjem agrotehničnih ukrepov, z večjo uporabo mehanizacije, umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. Na ločeni seji zboru proizvajalcev so se v razpravi najdlje zadržali pri vprašanju ureditve cesti, ki so v zelo slabem stanju. Zato je predvideno asfaltiranje ceste Tolmin-Pršet-Volčja Draga-Bilje-Vrtojba. Predvideno je tudi izboljšanje cestnega omrežja, za kar je na razpolago 68 milijonov din. Sredstva okrajnega investicijskega sklada v višini približno 100 milijonov din bodo porabljena za začetek gradnje gimnazije v Novi Gorici (30%) in za investicije v obrti, trgovini, gostinstvu in kmetijstvu, za udeležbo pri najetju posojila iz zveznega in republiškega sklada, za posojilo za obratna sredstva novo ustanovljenih gospodarskih organizacij, ki naj bi omogočile zboljšanje življenjskega standarda. —jp

Najnovejša vesti in dogodki
● v »SLOVENSKEM
● POROČEVLECU«

LJUBLJANČANI!
V nedeljo, dne 23. t. m. bomo volili poslance v Zvezno in republiško ljudsko skupščino. — Manifestirajmo ta pomembni državni in politični dogodek ter izobesimo na dan volitev zastave!
PREDSEDNIK MESTNEGA SVETA
dr. MARIJAN DERMASTIA

Državljeni in državljanke, s sodelovanjem v organih ljudske oblasti onemogočite birokratske pojave, preprečite tratenje družbenega premoženja in protekcijo, onemogočite življenje posameznikov na račun skupnosti

Dr. FRANCE BUČAR

Novi pogoji gospodarjenja

2. Temeljne značilnosti novega načina delitve dohodka

Vsa ta načela vsebuja vrsta zakonov, ki jih je izdala Zvezna ljudska skupščina konec lanskega leta. To so v prvi vrsti Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list FLR, št. 53-663/57), Zakon o sredstvih gospodarskih organizacij (Uradni list FLR, št. 54-667/57), Zakon o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij (Uradni list FLR, št. 52-648/57) in Zakon o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev (Uradni list FLR, št. 52-647/57). Nimamo pa za sedaj še zakona o minimalnem osebnem dohodku, ki bo bistveni sestavni del tega celotnega sistema. Razen tega spadajo v ta sistem tudi mnogi drugi izvršilni predpisi, ki so jih že izdali ali pa jih bodo še izdali. Nimamo torej posebnega zakona oziroma uredbe o delitvi dohodka, kot se mnogokrat misli zaradi ureditve iz preteklosti, ali zaradi tega, ker pogosto vse te zakone skupno imenujemo predpise o delitvi dohodka. Ti predpisi so namreč mnogo več kot samo predpisi o delitvi dohodka. Sestavljajo cel sistem novih pogojev gospodarjenja. Tudi ti predpisi

si se kot celota naslanjajo na naš ostali gospodarski sistem. Ne smemo jih zato obravnavati popolnoma ločeno od ostalih predpisov. Ti ostali predpisi ta sistem dopolnjujejo, ali pa nasprotno, ta sistem bo počasi terjal, da se tudi ostali predpisi, ki določajo naš gospodarski sistem, prilagodijo temeljnemu načelom teh novih predpisov, ker mnogi izvirajo še iz administrativnega sistema in sloni-jo torej na načelih, ki niso povsem v skladu z načeli v novih zakonih. Ves gospodarski sistem se bo torej še naprej razvijal, tako da bo s temi novimi predpisi tvoril harmonično celoto.

Ze sedaj moramo opozoriti na to, da bo gospodarjenje na teh novih temeljih zadelo v praksi marsikdaj na težave. Ne mislimo pri tem na vse subjektivne in objektivne težave, ki se pojavljajo pri vsakem gospodarjenju. Mislimo na težave, ki bodo lahko nastale na temelju neskladnosti nekaterih naših predpisov z načeli, ki so temelj teh novih predpisov. Ta neskladnost v naših predpisih je samo odsev neskladnosti v našem gospodarskem razvoju.

Kakor bomo v praksi odpravljali te neskladnosti, tako jih bomo lahko odpravljali tudi v sistemu. Pri vsakodnevni pre-soji težav, ki bodo nastajale, je treba zato vedno poiskati vzrok teh težav, tako da bomo vedeli, od kod izvirajo. Ne bi bilo namreč prav, da bi za vse težave, ki utegomo nastati, valili krivdo na novi sistem, če so pa vzroki za težave čisto drugod. Sistem delitve je sicer najvažnejši temelj gospodarskega sistema, ni pa seveda še vse. Stvari pa je treba vedno preojetati v celoti.

3. Celotni dohodek gospodarske organizacije
Pri delitvi dohodka se moramo najprej seznaniti z nekaterimi temeljnimi pojmi, novi delitvi. Ločiti moramo: celotni dohodek gospodarske organizacije, dohodek gospodarske organizacije in čisti dohodek gospodarske organizacije. Celotni dohodek gospodarske organizacije pomeni vrednost, ki jo je gospodarska organizacija pridobila iz vrednosti prodanega blaga in opravljenih storitev po izdanih fakturah,

ne glede na to, ali je prejela plačilo ali ne. Ker dohodek gospodarske organizacije in čisti dohodek, s katerim razpolaga gospodarska organizacija, izvajamo iz celotnega dohodka, je torej od višine celotnega dohodka odvisno, kakšen bo dohodek in čisti dohodek gospodarske organizacije, torej kakšna bodo sredstva za posamezne sklade podjetja in za osebni dohodek delavcev. Čim večja bodo sredstva iz celotnega dohodka, tem večja bodo tudi sredstva, s katerimi razpolaga podjetje. V tem je poglavitna stimulacija za dobro gospodarjenje. Ali je podjetje dobro gospodarilo ali ne, ali je proizvajalo rentabilno ali ne, ali je proizvajalo tako blago, ki ga potrošniki potrebujejo in ali ga proizvajajo v zadovoljivi kakovosti, o vsem tem bo odločil trg. Torej ni zadosti proizvodnje po vsej sili, ne glede na to, ali je rentabilna ali ne. Podjetje se po trgu prizna samo tako proizvodnja, ki je bila rentabilna, ki je bila dosegana s takimi stroški, kakršni so v naših pogojih vsaj povprečni. Podjetje ima lahko visoko proizvodnjo, pa je celotni dohodek majhen, ali pa celo premaljen, da bi podjetje poravnalo stroške proizvodnje. Po tem sistemu naj se razvija v prvi vrsti tista proizvodnja, ki je najbolj rentabilna. Novi sistem zahteva rentabilno proizvodnjo in ji daje prednost. Kaj je predvideno za tista

podjetja, ki ne dosegajo niti povprečne rentabilnosti v našem domačem merilu, ne v primerjavi z rentabilnostjo na svetovnem trgu, bomo še videli v nadaljnjem izjavljanju. Temeljno načelo je, da mora biti proizvodnja rentabilna, če naj podjetje sploh obstane. Samo to je pogoj za hitri gospodarski razvoj, to naj mobilizira zlasti tiste vire naše proizvodnje, kjer lahko v najkrajšem času z najmanjšimi sredstvi dosežemo največje uspehe. Samo to je pot, da se počasi in postopno znebimo primanjkljaja v naši plačilni bilanci. Taka smer našega razvoja je bistveno drugačna od prejšnjega sistema, ko smo proizvodnjo šele razvijali, ko smo tovarne šele postavljali in je bilo jasno, da takoj prvi dan ne morejo biti tudi konkurenčno najbolj sposobne. Sedaj pa moramo že v prvi vrsti misliti tudi na kvaliteto našega gospodarjenja, na njegovo rentabilnost. Sedaj ni resno proizvajati po vsej sili, ampak v prvi vrsti proizvajati rentabilno! Kriterij rentabilnosti bo treba stalno zaostrovati. Sedaj je kriterij rentabilnosti v povprečju rentabilnosti pri nas doma. Pot pa bo šla še naprej, k proizvajalnju na ravni rentabilnosti svetovne proizvodnje. Temu se bo prilagojeval tudi naš zunanjetrgovinski sistem, ki za sedaj še ni tja še premočno štiti manjšo rentabilnost naše proizvodnje.

Celotni dohodek gospodarske organizacije še ni dohodek v pravem pomenu. Iz tega celotnega dohodka je treba namreč šele poravnati stroške proizvodnje in izločiti sredstva za splošne družbene potrebe. Med ta sredstva za splošne družbene potrebe tu še ne štejemo prispevek iz dohodka gospodarske organizacije, ker se dohodek gospodarske organizacije šele dobi, ko se poravnajo stroški proizvodnje in sredstva za splošne družbene potrebe. Zaradi lažjega razumevanja bomo že tu prikazali celotno delitev: I. Celotni dohodek gospodarske organizacije; II. Dohodek gospodarske organizacije; III. Čisti dohodek gospodarske organizacije; Osební dohodek delavcev. Skladi podjetja.

celotnega dohodka. Gospodarska organizacija je torej že sama zainteresirana na tem, da so te odbitne postavke čim manjše. Na te odbitne postavke pa gospodarska organizacija ne more enako vplivati v vseh primerih. Nekatero so določene že vnaprej, odvisno od višine proizvodnje (prometni davek), druge od sredstev, s katerimi gospodarska organizacija gospodari (osnovna in obratna sredstva, zemljarina). Čim višja je proizvodnja, tem večji bo prometni davek. Toda, čim bolj racionalno so izkoriščena proizvodna sredstva, toliko manjši bo v skupnem dohodku delež, ki ga je treba plačati na račun obresti teh sredstev. Najbolj pa lahko vpliva gospodarska organizacija na višino materialnih stroškov. Čim manjši bodo materialni stroški, tem večji bo dohodek. Gospodarska organizacija je torej neposredno zainteresirana na zmanjšanju materialnih stroškov. Ni več indiferentna, še toliko manj pa ji je do tega, da bi določene stroške prevračala na materialne stroške. Gospodarska organizacija mora namreč iz celotnega dohodka najprej poravnati vsa sredstva, ki jih je porabila v proizvodnji. Poravnati mora vse materialne stroške in izgubo vrednosti proizvodnih sredstev, amortizacijo. Gospodarska organizacija je že po ustavi dolžna, da ohrani trajno vrednost sredstev, katerim gospodarji.

Oh robu dogodkov

Obletnica neodvisnosti

Tunizija, ena najmlajših neodvisnih držav sveta, letos ni praznovala svoj nacionalni praznik: dveletnico proglavitve neodvisnosti. »Predvsem moramo vedeti pri čem smo — je pred dnevi izjavil predsednik Burgiba — ali smo slobodni ali bomo morali nadaljevati borbo. Zato letos ne bomo praznovali.« Vzroke za tako odločitev moramo iskati v splošnem položaju v Severni Afriki, kjer je zaradi afriške vojne skrajno težko vzdržati in stalna neravnost za nove, nevarne zaplete. Dogodki zadnjih mesecev so pokazali čim bolj se je vojna v Alžiriji zaostrila in širila, tem večja nevarnost je grozila neodvisnosti Maroka in Tunizije. Skratka pokazalo se je, da si ni mogoče zamisljati popolne neodvisnosti Maroka in Tunizije vse dotlej, dokler si sosedna Alžirija ne pribori svojo svobodo.

Odkar je Francija leta 1956 priznala Tuniziji pravico do neodvisnosti, so bili čini med obema državama le kratki čas normalni; po bombardiranju Sakijete pa so se zaostrili do take mere, da je že grozila resna nevarnost za mir. Nazivlje anglo-amerškemu posredovanju, ki traja že več kot mesec dni, se položaji ni razčistili in odnosi so še vedno skrajno napeti. Francoski ko-

lonalisti se z vsemi silami upirajo, da bi sprejeli tuniške zahteve, ki so pogoj za dosego popolne neodvisnosti. Dosej niso hoteli ničesar slišati o umiku svojih čet iz tuniških oporišč, ki so ostale tam še iz časa, ko je bila Tunizija francoski protektorat. Prav tako niso hoteli priznati tuniške suverenosti nad pristaniščem Bizerto.

Res je, da si je Tunizija leta 1956 zapisala v svojo prvo ustavo: »Tunizija je svobodna, neodvisna, suverena država.« Kot vse kaže Tunizijanom po dveh letih, odkar je bila proglašena neodvisnost, še ni uspelo, da bi povsem uresničili ta člen ustave. Nezavrnjeno je, kakšne pogoje postavljajo francoski kolonizatorji Tuniziji. Med drugim smatrajo, da bi trpela na ugledu francoska vojaška čast, če bi upoštevali tuniške zahteve, naj spustijo njihovo suverenost in odpočijejo svoje čete.

Toda sedaj je jasno, da si Tunizija ne bo mogla priboriti popolne neodvisnosti, dokler ne bo končana nemiselna alžirska vojna, kajti francoski kolonizatorji — usaj kot je pokazala dosedanja praksa — se bodo posluževali vseh sredstev, samo da si zagotovijo svojo »pristojnost« v Severni Afriki. Burgibino izjavo, da je treba ugotoviti »pri čem smo lahko tudi razumemo kot pripravljenost nadaljevati borbo, dokler ne bodo dosegli popolne neodvisnosti. So znamenja, da obdobje borbe za neodvisnost v tuniški zgodovini še ni povsem zaključeno, toda vse kaže, da bodo že v bližnji prihodnosti lahko ponovno slavili svoj nacionalni praznik. Kolonizatorji lahko zavirajo težnjo po neodvisnosti, ne bodo pa mogli več zadržati. »Narodi Severne Afrike so na poti združevanja, — je poudaril predsednik Burgiba ob dnevu tuniške neodvisnosti. »Če pa bo Francija nadaljevala z dosedanjim politično, se bo enotnost uresničila brez nje ali morda tudi proti njej!«

LONDON — Včeraj so v Londonu objavili pismo predsednika sovjetske vlade Bulganina predsedniku britanske vlade Macmillanu. V pismu Bulganin ponavlja svoje stališče glede konference najvišjih in izražajo prepričanje, da se je mednarodni položaj nekoliko zboljšal. Za vzemirljivo pa smatra, da nekateri deleži NATO odlašajo s sklicanjem konference in hitro s praktičnimi ukrepi oboroževanja.

ALI SE JE FRANCOŠKA DESNICA NAVELICALA GAILLARDA?

Nihanje okrog vlade

(Od našega stalnega dopisnika)

PARIZ, 20. marca (po telefonu). Ali smatra francoska desnica, da je »premirje, ki ga je odobrila Gaillardu, trajalo že predolgo? Mar dvomi o popolni poslušnosti tega svojega ujetnika? Mar verjame govoricam, ki se širijo, da se današnji predsednik vlade v svoji notranosti ne strinja z načeli, ki jih je prisiljen objavljati za javnost, in da se v bistvu pričenja približevati mišljenju in idejam Mendès-Francea?

Ali pa je neodvisnim vse očitneje, da se sedanji francosko-tuniški konflikt ne more končati drugače kakor vsaj deloma, v škodo Francije, in ne bi želeli deliti odgovornosti vlade, ki bo morala plačevati račune? Ali so jim zadnje delne volitve pokazale, da so se njihova oporišča v deželi začela majati, pa skušajo zrušiti sedanjo vlado in se povzpeti sami na oblast, dokler njihove pozicije ne bi še bolj oslabele?

Vrsta je vprašanj, pred katerimi smo se nenadoma znašli sinoči in ki izvirajo iz popolnoma nasprotnih izhodiščnih točk ter bi nam narekovala prav tako popolnoma nasprotna odgovora in razpleta. A najbolj žalostno je to, da je trenutno vse tako, da se nam zdi vsi mogoči in nemoški hkrati. Potrebno je iskreno priznati, da bi bilo v tem položaju preveč tvegano napovedovati tak ali drugačen neposreden razvoj dogodkov.

Mnoga znamenja pa vendarle govore, da smo se nevarno približali novi vladni krizi. Ali bo ta kriza nastopila še nočoj ali pa šele maja meseca po skupščinskih političnih in kantonalnih volitvah, ki naj bi se sigurneje kakor dosedanje delno izmerile politično temperaturo, ki vlada v deželi? Kdo bi smel odločno zastopati eno ali drugo stališče?

Vadnejše je vprašanje, ki si ga postavljajo mnogi opazovalci: ali bo bodoča kriza samo ena od mnogih dosedanjih francoskih vladnih kriz, ali pa bo to prava, globoka kriza Francije? Človek bi se skoraj, tehtajoč vse činitele in okoliščine, nagibal k drugemu domnevi.

Toda zastavljamo si vsa ta vprašanja, spuščajmo se v vsa ta pretehtavanja, ne da bi predhodno govorili o dohodkih, ki so vzrok takim razmišljanjem.

Sinoči je nenadoma po vseh zadnjih izglasovanih zaupnicah, po vseh razmeroma zmernih resolucijah zasedanj velikih strank, ki so nam ustvarjale vtis, da odobravajo Gaillardu vsaj začasno »prekinitev sovražnosti«, prišlo do nepričakovane preobrata. Neodvisni so izjavili, da bodo njihovi ministri odstopili, če se Gaillardu ne bo posrečilo razbistri nji-

Nasvet Franciji

Tunizijski predsednik Burgiba je izjavil, da bodo narodi Severne Afrike dosegli enotnost tudi brez Francije, ali celo proti njej

TUNIS, 20. marca (AFP). V zvezi z dnevom tuniške neodvisnosti je imel predsednik Burgiba govor v skupščini in ob tej priložnosti opozoril na nekatere najbolj pereče probleme.

Ko je govoril o francosko-tunizijskem sporu, je dejal, da se mu ne zdi, da bi ameriška in britanska vlada sprejeli stališče merodajnih francoskih osebosti, ki sodijo, da mora Bizerta ostati francoska. Prav tako je poudaril, da ZDA in Britanija lahko vplivajo na francosko stališče do Tunizije.

V zvezi s sredozemskim paktom je Burgiba poudaril, da ta predlog v bistvu predstavlja izgovor, ki naj bi zagotovil francosko gospostvo nad Severno Afriko. Opozoril je tudi na incident v Sakiet Sidi Jusufu in ugotovil, da je sedanja francoska politika v nasprotju s protokolom z dne 20. marca 1956, s katerim je bila priznana neodvisnost Tunizije.

Ko je govoril o boju Tunizije za neodvisnost, je Burgiba rekel, da »nobena država ne

Kdo je pristojen?

Dunaj, 20. marca (Tanjuš). — Večina članov ustavnega sodišča avstrijske republike je zavzela stališče, da mora reševati manjšinsko vprašanje zvezna vlada, ne pa pokrajinska vlada na Koroskem. Sodišče je razpravljalo o pismeni zahtevi, koške vlade, ki je zahtevala, naj se ugotovi, kdo je pristojen za reševanje teh vprašanj. Koroska vlada meni, da po 7. členu državne pogodbe, ki zagotavlja pravice slovenske in hrvaške manjšine, pojem manjšina ni jasno definiran in da je treba se ugotoviti, koliko ljudi pripadajo pripadajo slovenski manjšini. Vladni predstavnik je sodišču pojasnil, da je za reševanje manjšinskega problema pristojna zvezna vlada, ki je parlamentu že predlagala načrt zakona o manjšinskem šolstvu na Koroskem.

Nevarni dnevi na Kubi

New York, 20. marca (Reuter). Današnji newyorški »Times« piše, da so uporniki na Kubi popolnoma paralizirali javni promet v teh pokrajinah. Po poročilih, s katerimi razpolaga list, so uporniki razstrelili več železniških prog, v južnem delu Kube pa sprotili požigali avto-buse, ki so vozili iz mest na podeželje.

Možno je eno in drugo. O končnem sklepu neodvisnih daneg popoldne bo pa vsekakor odločalo mišljenje, kolikšna je verjetnost uspeha vlade, ki bi ji stali na čelu Soustelle, Maurice, Bidault, Duchet. Poznavajoč sestav današnje skupščine, je težko verjeti, da bi taka vlada zbrala potrebno večino glasov.

Toda ne glede na ta ugibanja, se ne samo neprizadeži tujec, temveč — dejali bi — celo razsodni Francoz mora vprašati: kako je moč pričakovati od Burgibe, da popusti še bolj, kakor je to storil doslej.

Cepprav so vesti o tuniških predlogih, s katerimi sta se vrnila Beeley in Murphy v Pariz, neuradna, vendar najbrž niso daleč od resnice. Burgiba bi bil pripravljen revidirati vprašanje izgnanih Francozov, dovoliti ponovno odprtje nekaterih konzulatov, dopustiti notranjo kontrolo letališč, zahteva pa koncentracijo francoskih čet v Bizerti, postopno evakuacijo ter priznanje tuniške suverenosti nad tem pristaniščem, — kar mu je bilo zagotovljeno že v protokolu 20. marca 1956, s katerim je bila Tunizija priznana neodvisnost. Gre za protokol, ki se ga Francozi ne drže in zato ni nič čudnega, če Tunizija danes ne proslavlja druge obletnice svoje osvoboditve in če je namesto na ljudsko veselje Burkiba pozval danes svoj narod v borbo za popolno suverenost. Kako drugačen je bil v Tunisu lanj 20. marec! Toda Burgiba mora upoštevati dejstva. Prispele je do skrajnih možnih meja in je en sam korak dalje bi kaj lahko strmo-glavil tudi njega samega.

V. Hreččak

Sandys išče prijateljev

(Od našega stalnega dopisnika)

RIM, 20. marca (po telefonu). Britanski obrambni minister Duncan Sandys se je včeraj v Rima vrnil domov. Po vrnitvi iz italijanske prestolnice, kjer se je dokaj neopažen zadržal nekaj dni, je na londonskem letališču izjavil: »Konkretni rezultat mojega obiska je sporazum o sodelovanju na področju raziskovanj in proizvodnje orožja.«

Pot britanskega obrambnega ministra v Rim — v ponedeljek bo odletel tudi v Bonn, kjer se bo sestal z zahodno-nemškimi obrambnim ministrom Straussom — je polovčno britanske dileme »z Evropo ali izven nje«. Ta dilema

se postavlja povsod, kjer proces zahodnoevropske integracije zahteva konkretnih ukrepov, torej tudi na področju oboroževanja. Ne bo pretirana domneva, da je Sandysa prignala v Rim za skrbljenost zaradi razvijajočega se »oborožitvenega poola«, ki so ga sklenile Francija, Italija in Zahodna Nemčija. Nobena skrivnost namreč ni, da je bil ta »pool« odgovor treh atlantskih držav, ki so nezadovoljne s teorijo o tako imenovani »angloameriški medsebojni odvisnosti«, ki ima za osnovo atomsko sodelovanje, le-to pa je temeljni kamen britanske obrambne politike.

Toda ta »medsebojna odvisnost« ima bodet trn — Mac Mahonov zakon — ki preprečuje posredovanje ameriških atomskih tajnosti zaveznikom. Če Američani ne bodo spremenili tega zakona, bi se ugotovilo zgoditi, da bi Angleži ostali na tem področju osamljeni, t. j. da bi zaostali v atomski dirki za Ameriko in Rusijo, hkrati pa bi ostali tudi izven oborožitvenega trikotnika Francija, Italija, Zahodna Nemčija.

Britanski obisk v Rimu je imel torej predvsem namen, odvrtni nevarnost izolacije na tem področju. Pravijo namreč, da je Sandys ponudil Italiji britanske taktične izstrelke namesto ameriških. Ponudba je konkurenčna, kajti Britanija bi bila pripravljena privoliti v italijansko sodelovanje v proizvodnji. Še več. Tako sodelovanje bi bili pripravljani

TELEGRAMI

BERN — S 85 proti 37 glasovi je švicarski nacionalni svet danes sprejel predlog o reviziji ustave, po katerem se v Švici uvaja pravica glasu za žene, vključno pravico, da so izvoljene v zvezne ustanove. Preden bo sprememba stopila v veljavo, mora predlog sprejeti še državni svet, to je zgornji dom švicarskega parlamenta, nakar bo o tem odločil referendum.

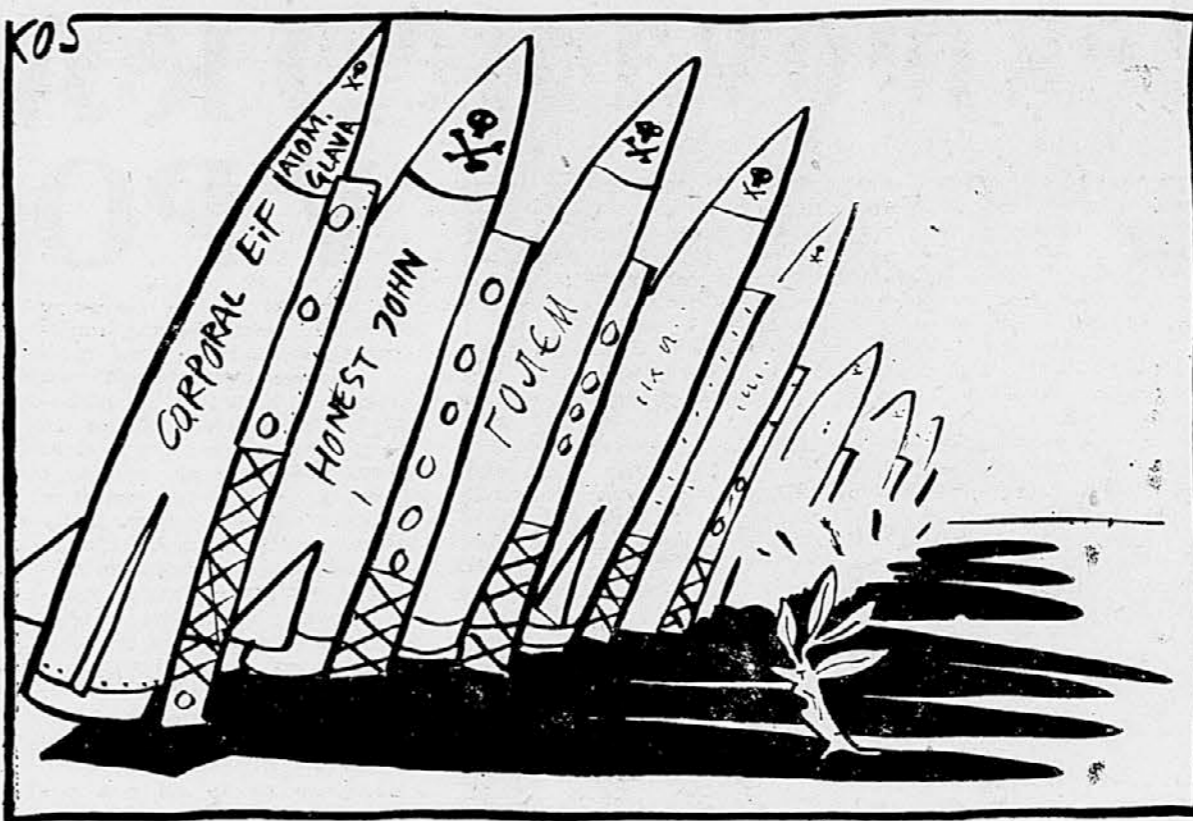
LONDON — Angleška banka je danes zmanjšala obrestno mero od 7 na 6 odstotkov. Septembra preteklega leta so to mero povečali od 5 na 7 odstotkov. Do sedanjega zmanjšanja obrestne mere pa naj bi prišlo, kot trdijo, zaradi okrepitev funta na svetovnem finančnem trgu.

BERLIN — Državna in partijska delegacija LR Madžarske je danes prispela v vzhodni Berlin, kjer se bo pogajala s najvišjimi državnimi in partijskimi funkcionarji DR Nemčije. Madžarsko delegacijo vodi predsednik vlade Ferenc Mülnch.

PANMUNJOM — Danes so delegati Severne Koreje v vojaški komisiji za premirje odklonili zahtevo glede vrnitve južnokorejskega letala, ki je bilo prisiljeno, da se spusti na ozemlje Severne Koreje sredi februarja.

TEL AVIV — Kot piše izraelski tisk, so sirske oblasti izgnale dva opazovalca OZN, češ da sta vohunila v korist Izraela.

OLJKA: »SONCA POTRĚBUJEM ZA RAST, SONCA!«

Še mnogo nejasnosti

Vsaj deloma se je razjasnilo stališče Washingtona do sestanka na najvišji ravni — Toda med zahodnimi zavezniki vlada še zmešnjava

NEW YORK, 20. marca (Tanjug). Po včerašnjih razgovorih med Eisenhowerjem in Dullesom je vsaj do neke mere razjasnilo stališče ameriške vlade do konference na najvišji ravni. Vlada nikakor ne želi, da bi bila konferenca v Washingtonu, ker bi, kot trdi »New York Herald Tribune« nazvoščeno Hruščeva v ZDA lahko razorožila domačo javnost do Sovjetske zveze, kot je to delno že storil novi sovjetski veleposlanik Menjšikov.

Priprave bi se lahko začele preko sestanka zunanjih ministrov, kolikor bi že pred tem v pogajanjih na nižji ravni ali preko OZN ugotovili možnost delnega sporazuma o vprašanih začasnih ustanovitve jedrskih poskusov. Konferenca predsednikov vlad bi bila lahko v avgustu ali septembru, če bi se po vsem tem pokazali izgledi za sporazum o ukinitvi jedrskih poskusov v okviru kontrole in kolikor bi Sovjetska zveza privolila na načelno razpravo o vprašanju Nemčije in tako imenovanem stanju v Vzhodni Evropi.

Vodilni ameriški komentatorji pa dokaj kritično gledajo na to uradno dejavnost. »New York Times« med drugim ugotavlja, da si tri zahodne sile kljub mnogim zasebnim razgovorom med ministri in strokovnjaki niso še edine med seboj. ZDA in Britanija, meni isti list, so za konferenco šestih udeležencev, to je po tri države na vsaki strani, medtem ko Francija podpira sovjetski predlog, da se vključi tudi Italija in Romunija. Še večja zmešnjava je glede dnevnega reda, pravi ta časopis.

Napetost med sosedoma

Združena arabska republika je protestirala proti postavitvi izredne straže okrog veleposlaništva ZAR v Riadu, glavnem mestu Saudove Arabije

BAGDAD, 20. marca (Reuter). Vladj Iraka in Jordanije sta odobrili besedilo ustave iraško-jordanske unije. Pričakujejo, da bo ustava prihodnje nedelje predložena v ratifikacijo jordanskemu parlamentu. Včerašnja seja iraškega parlamenta, na kateri bi morali ratificirati novo ustavo, je bila v zadnjem trenutku odložena.

Po pisanju kairskega časopisa »Al Ahram« je Združena arabska republika uradno protestirala pri vladi Saudove Arabije zaradi postavitve izredne straže okrog veleposlaništva ZAR v Riadu. V protestu je rečeno, da je taka straža nepotrebna, ker so čustva ljudstva Saudove Arabije do Egipta dobro znana.

Iz Damaska poročajo, da je sirske tisk danes objavil, da bo v tednu dni objavljena obtožnica o zaroti kralja Saudove Arabije proti predsedniku ZAR, Naserju. Preiskovalni organi so včeraj zasilili kot

Nov volilni zakon v Grčiji

Atene, 20. marca (Tanjug). Grška skupščina je v načelu sprejela osnutek novega volilnega zakona. Zanj je glasovalo 160 poslancev, proti pa 55. Stevilni poslanci radikalne in liberalne stranke, ki sta sporazumno izdelali ta zakonski osnutek, so se vzdžali glasovanja. Proti zakonu so glasovale vse male stranke in odpadniki iz Karamanlisove radikalne stranke. Razprava o zakonu bo trajala še okrog 10 dni.

Na čelu politične stranke v Grčiji je poleg dosedanjega voditelja Calderisa prišel bivši predstavnik vlade Kanelopulos. Stranka, ki ima v parlamentu samo enega predstavnika, namerava zbrati vse kadre te nekoč najmočnejše stranke v deželi. Med drugim se ji bo pridružil tudi bivši zunanji minister Stefanopoulos.

od srede

BEograd — Predsednik FLRJ Josip Broz-Tito je poslal predsedniku tuniške vlade Habibu Burgibi brzojavko, v kateri mu je čestital ob obletnici razglasitve tuniške neodvisnosti. Podobno brzojavko je poslal tudi državni sekretar Koča Popović tuniškem ministru dr. Saidu Mokademu.

WASHINGTON — Zunanji minister Dulles je sprejel takoj po vrnitvi iz Manile sovjetskega veleposlanika v ZDA Menjškova. Pobudo za sestanek je dal sovjetski veleposlanik, ki je po sestanku izjavil, da se je pogovarjal s Dullesom o nekaterih tekočih vprašanjih.

DJAKARTA — Predsednik indonezijske vlade Džandana je opozoril na posledice tujega vmešavanja v indonezijske notranje zadeve. Od sosednih dežel je zahteval, da svojim pustovotcem preprečijo, da bi prodajali in tihotapili orožje uporabnikom na Sumatri.

WASHINGTON — Ameriška vlada je izrazila po ugotovitvah agencije AP mnenje, da bi bil najprimernejši kraj za sestanek najvišjih v Zenevi in to v jeseni Ameriški predstavnik so ponovno poudarili zahtevo ZDA, da bi na sestanku govorili tudi o nemškem vprašanju.

BAGDAD — V Bagdadu so zaključili pogajanja med zastopniki iraške in jordanske vlade, v katerih so sestavili osnutek ustave nove iraško-jordanske unije. Po ustavi bo iraško-jordanska unija parlamentarna država z dvema glavnimi mesti. Na čelu unije bo irski kralj Fejzal, nadomestoval pa ga bo jordanski kralj Husajn.

Zavarovanje in utrditev miru je najna zahteva vseh narodov sveta!

DRAMATIČNOST V POČASNEM TEMPU

Slavka Glavinova (Hester) in Maks Bajca (Freddy) v dramatičnem »Globoko sinje morje«

So trenutki, ko se človek v duševnem neuravnovesju, navalu nelogičnih čustev, jeze, mržnje in sramu hkrati, sredi med nekakšnim zločedom in globokim sinjim morjem odloča za to vabljivo mirno morje brez vrnitve. Samomor se zdi takrat pogum, a je v bistvu bojazljiv beg, kajti edino pogumno je živeti in delati. Brez upanja in vere tudi pravega obupa ne more biti. To glavno misel razodeva drama sodobnega angleškega pisatelja Terencea Rattigana »Globoko sinje morje«, ki so jo te dni kot svojo deveto letošnjo premiero solidno uprizorili v ljubljanskem Mestnem gledališču.

Ne glede na te ali one pomisleke proti Rattiganovi dramatičnosti je nedvomno zaslužno Mestnega gledališča, ki tudi sicer bogati naš sodobni repertoar, da je tega pri nas še neznanega avtorja uvedla na našo deske. Čeprav je Rattigan sorazmerno še mlad, vendar igra

jo njegova dela danes po številnih evropskih gledališčih, nekatera pa so tudi že filmali. »Globoko sinje morje« so dali časa igrati v Parizu z Madelaine Robinson v glavni vlogi. Kljub tem zunanjim uspehom pa bi težko rekli, da si je Rattigan osvojil sloves zaradi avantgardističnih prijemov. Nasprotno, njegova dramatika je oblikovno dokaj konservativna. Ima pa morda prav zaradi te kontrole nad samim seboj tudi izredno kontrolo nad svojimi odskritimi deli, ki so, čeprav brez iskanja zunanjih efektov, dramaturško in psihološko dobro zgrajeni in ki so blizu gledalcu, še posebej nekoliko hladnemu Angležu.

Angleža v sebi tudi Rattigan nikoli ne more zatajiti in prav zato nas, z nekoliko drugačnim temperamentom, tudi njegova drama »Globoko sinje morje« pušča nekoliko hladne. Če gleda človek z odprtimi očmi kot Rattigan in njegovi junaki, ne more niti povsem ljubiti, niti biti povsem ljubljen. 35-letna žena, puhtično vzgojena profesorska hči, ki se je poročila s prvim moškim, ki so ga ji privedli, uglednim starejšim sodnikom, in ki pobežne s prvim moškim, in ki vrže nanjo pogled, neuravnovešenim in mlajšim bivšim poskusnim pilotom, se v svoji ljubezni razočara in se hoče zapustiti s plinom. Kljub svoji skoraj klasično konvencionalni obliki, saj se tudi časovno dogaja v dobri polovici dneva, pa v dramatični krivici in ne krivice v smislu klasične dramaturgije. Vsi doživljajo tragedijo, za katero pa nihče ni bil kriv, ali pa vsi, zato ker so bili takšni, kakršni so, in taki trčili drug ob drugega.

Ljubljansko uprizoritev tega dela, ki ga je prevedel Herbert Grün, je pripravil režiser Jože Gale v smislu intimne komorne drame nedvomno z uspehom.

Tega je v tem smislu sprejela tudi premierna publika, čeravno komad pri poznejših izvedbah najbrž ne bo deležen tolikih ponovitev, kot kaka druga zunanje bolj razgibana drama. Morda je režiser ostal nekoliko dožalovan edino pri premalo vidnem poudarku na nekaterih stranskih, a za to nič manj važnih psiholoških vozliščih, ki spremljajo glavno dejanje in tekst kot nekakšni neizgovorjeni podtekst. Rattiganova drama se namreč ne vzpenja v enovitem loku, ampak se njena dramatičnost giblje v počasnem tempu z mnogimi stranskimi kretnicami, pri katerih se dejanje zavira ali pospešuje in pri katerih se gradijo in podirajo stalno izpreminjajoči se odnosi med glavnimi osebami.

Igralska zasedba je bila skoraj v celoti dobra in kaže, da se je Mestno gledališče v tem pogledu z novimi angažmanji konsolidiralo. Nelahko in tudi nevaležno glavno vlogo živčne lady Collyer je podala z veliko občutka in mere Slavka Glavinova, morda nekoliko manj v začetku in odnosu do podrejenih oseb, zato pa toliko bolj v poznejših triletih razgovorih in končni odločitvi. Njen partner, razvrtni ženskar Fredy Page-Maksa Bajca je prav tako prepričan, čeprav se je morda v prvi polovici preveč posluževal svojih standardno krčevitih kretenj. William Collyer Edvarda Gregorina je bil njegov dober nasprotni utež. Lik nekvalficiranega humanističnega asketskega zdravnika Millerja, ki je sicer orisan bežno, a zato kot avtorjev besednik in pobudnik preobrata zelo pomembno, je podal Janez Albreht, ki mu nedvomno že zunanost in glasovni organ pomagata pri pozitivnem oblikovanju takih oseb. Med oblikovnimi osebami bi poleg ge. Elton (R. Bojčeva) in J. Jacksona

(F. Trefalt) posebej omenili odlično tipično angleško malomeščanski par Philipa Welcha (Frankček Drogenik) in Anne Welch (Iva Zupancičeva).

Scenograf arh. Sveta Jovanovič je prispeval posrečeno sceno najemniškega stanovanja, sredi med viktorijanštvom in modernizmom, ki s svojo stilizacijo omogoča pogled na dejanje v ozadiju, s svojo prepletajočo se črno-belo barvo pa dopolnjuje prepletajočo se tragično dejanje na sceni.

B. Pogačnik

Ondina Otta kot Marinka

MLADOST na koncertnem odru

Zadnji simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, čigar umetniško vodstvo je bilo zaupano mlademu dirigentu Janezu Komarju in na katerem je nastopila kot solist pianistka Zdenka Lukec-Carjeva, je pokazal, kako pravilna in modra je zamisel vodstva Slovenske filharmonije, da naj se da tudi mladim, širši javnosti se ne dovolj poznanim koncertantom možnost, da se pojavijo na koncertnem odru in se jim na ta način da pobuda za čim plodnejše koncertno udejstvovanje. Oba mlada umetnika Carjeva in Komar sta s koncertom, ki je bil na presenetljivo ravni tako po svojem sporedu kot po umetniški dosegljivosti izvedbe, v veliki meri opravičila zaupanje prijateljev.

Dirigent mariborske opere Janez Komar, ki se je to pot na našem odru prvič pojavil kot simfonični dirigent, si je za svoj spored izbral Mendelssohnovo Italijansko simfonijo in Čajkovskega uverturo Romeo in Julija. Če sam izbor programa kaže na resen in kritičen odnos mladega umetnika do naloge, ki si jo je zastavil, Mendelssohnova simfonija kot v ostalem vsa Mendelssohnova glasba, v pogledu vsebine in izraza gotovo ne sodi med vrhunska dela glasbene literature, nudi pa mlademu, še ne formiranemu dirigentu dovolj možnosti, da pokaže svoje znanje in pogledu tehničnega obvladanja materije: natančno poznanje partiture, točno poznanje orkestrskega mehanizma in njegovih zakonitosti in znanje, da s pravilnim in natančnim študijem z orkestrom ostvari svojo zamisel. Tehnično in oblikovno jeena interpretacija Mendelssohnove simfonije, ki je ostvarjena s pomočjo prepričljivih dirigentskih kretenj, je vzbudila vtis, da nam v Komarju raste resen in sposoben glasbenik.

Prav tako razveseljiv in obetajoč je bil nastop pianistke Zdenke Lukec-Carjeve. Mlada pianistka, ki ima razvito, čisto in sigurno tehniko, čvrst in počajoč glas, predvsem pa pristen muzikalni občutek in temperament, je ostvarila po izrazu sicer še malce utensjeno, oblikovno in tehnično pa kar presenetljivo dognano interpretacijo Beethovnega 3. klavirskega koncerta.

Orkester, ki je pravilno ocenil resnost in prizadevnost mladih umetnikov, je izvedel celotni program zbrano in z dobrohotnim prizadevanjem.

STUDENTSKEGA PEVSKEGA ZBORA IZ CHILA KONCERT

Koncert studentskega pevskega zbora iz Valparaisa pomeni v deželi, v kateri se tako ponasamo s svojo pevsko tradicijo, v kateri imamo toliko zborov z razmeroma bogatim glasovnim materialom, pravo odkritje in hkrati opomin. Kaže namreč, da prav to obilje lepote in širokega glasovnega materiala odvrča naše zborovske dirigente in posledno tudi del naših zborovskih skladateljev od čistega, intimnega, komornega zborovskega muziciranja, ki ga soje naši gostje in ki ga gojimo pri nas samo v instrumentalnih ansamblih, in jih zavaja v slepo ulico čitalniško-efektne, po svoji tehniki in stilu zastarele in brezizgledne

zborovske produkcije in reprodukcije. Čilski študentski pevski zbor je s svojim obširnimi repertoarjem, ki obsega dela od gotike in renesanse do moderne, od Dufaya in Palestrine do Stravinskoga in drugih sodobnih kompozitov, ki poleg umetne zborovske pesni zajema svoj repertoar tudi iz južnoameriške folklore, jasno pokazal edino pravilno pot do pravega, visoko kvalitetnega zborovskega petja. Čeprav v zboru ni velikih niti izrazito lep glasov, je ves ansambel naravnost idealno glasovno ubran in izenačen, sestavljen iz pevcev, ki pojo vsi s specifičnim zelo mehkim glasovnim nastavkom, z enakomerno barvo glasu, z enakim oziroma izenačenim glasovnim volumnom, brez vsakega narezanja, katerih petje nikdar ne prekorači meja blaglasja in ne preide v krčevitost in bučnost, tako značilno za naše zборе.

S tako notranje formiranim, skrajno discipliniranim kot orgle uglasenim zborom je Marco Dusit, dirigent pomembnega formata in z veliko glasbeno kulturo izvajal spored, ki je obse-

NAŠA GRAFIKA V KITAJSKIH REVILJAH
Več uglednih kitajskih revij je objavilo reprodukcije nekaterih jugoslovanskih oziroma slovenskih grafikov. Zlasti osrednja kitajska grafična revija, je posvetila precej prostora naši umetnosti. Poleg reprodukcije Detoniranih »Konjev« so objavili na celi strani reprodukcijo Jakčevih »Poslednjih zvezd«. Te so s svojo poetično, a hkrati realno noto očividno še posebej ustrezale kitajskemu dojemanju, saj jo poleg te reprodukcije srečujemo še v dveh drugih revijah. Kot naslovno sliko na ovitku neke literarne revije in pa v neki reviji za umetnost, ki je razen tega objavila še reprodukcijo iz Klementičeve mape »V imenu Kristusovih ranter reprodukcijo Maleševih »Makedonk«.

KONCERT PIANISTA DUŠANA TRBOJEVIČA

Ze takoj v prvih taktih Bachovega korala sem dobil vtis, da gre za pianista pomembnega formata in ta občutek mi je ostal več čas koncerta, čeprav so se pokazale tu in tam tudi določene pomanjkljivosti v umetniškem pojmovanju izvajanih del in njihovi interpretaciji. Predvsem je Trbojevič pianist z zelo čisto in sigurno tehniko, z diferenciranim udarcem, toda morda z malo preveč poudarjeno levo roko, kar ima za posledico nekakšno utrujajočo, monotono, harmonsko in barvno prenasršeno njegove igre na škodo melodičnega izraza in reliefnosti; podajanja. Njegov izredni instinkt za harmonijo in barvitost v glasbi je prišel prav posebno do izraza v Debussyjevih Preludijih in Skrjabinovi Etudi, ki jih je podal v vsem njihovem harmonskem in barvnem razkošju in s poetičnim zanosom, medtem ko je zadržanost v oblikovanju melodičnih linij in premalhen poudarek na vsebinskih kontrastih tem povzročil določeno izrazno ohlapnost v izvedbi Beethovne »Appassionata« in oblikovno motnost ter nepredvidnost v interpretaciji Franckovega Preludija, Korala in Fuge. Svoj zelo uspehi prvi nastop na našem koncertnem odru je mladi koncertant, ki nedvomno spada med elite jugoslovanskih pianistov zaključil s celim sporedom dodatkov.

Uroš Prevoršek

Premiera v Mariboru

Po treh letih je mariborska Opera znova uprizorila »Prodano nevesto« v novi zasedbi in tudi novi zasnovi. Dirigent je bil Cipei, režiser Uršič, inscenator kot pred leti Rijavec, zborovodja Rakuša, koreograf Iveljeva. Predstava ni bila samo lepa in sveža, temveč tudi zanimiva, česar pri tej operi nismo vajeni. Zaslužno gre predvsem dirigentu in glasbenemu vodli Cipeju.

Bleščača vitalnost Smetanove glasbe lahko glasbenika zapelje. Pogostokrat zato izvajajo »Prodano nevesto« sicer dognano in veselo, ob tem pa »muzicirajo« na vse preteges s pravim muzikantskim veseljem zaradi preoblične teple melodije. Cipei je ubral težjo pot. Ne da bi oblikoval kakor koli manj prirčno, je posebno skrbno izdelal (posebno plesne) ritme in slopnega tempa. Učinek je bil presenetljiv.

Ostrih tempih je postala vidna »notranja arhitektura« izvrstne Smetanove glasbe, globoka zamisel, duševna lahkota, ki presega folklorno bujnost, in psihološka poglobljenost. Iz te podobe smo zasluhili, da bi se Smetana v ugodnejših pogojih v kasnejših letih morda uvrstil med najvidnejše operne kompoziste. To je bilo opaziti že v uverturi. In čeprav je mariborski orkester za to opero občutno preblikav v godalnih, je bil učinek močan. Orkester se je lepo prilagodil novemu in originalnemu načinu izvajanja. Seveda pa je razumljivo, da ta novi način pri že to-

likokrat igrani operi ni mogel biti povsod in v vseh posameznostih dognan.

Janka je pel Boško Lukeš. Kot odrska pojava, igralsko in pevsko je bil tokrat zelo simpatičen. Njegov glas sicer ni »velike«, je pa lep in zelo kultiviran. (V alternaciji bo to vlogo pel tudi Zornik). Marinka je pela Otta, glasbeno in čustveno bogata, prepričevalna in živa v igri, vedno lepo harmonična, glasovno dognana. (V tej vlogi bo alternirala Iglječeva.) Korosec, ki je k. g. pel Keca, se je v polni meri razvil. Ima čudovit, lep bas, poln in obenem gibek, prav tako dober pa je tudi kot igralce-komik. Pri tej predstavi, ki je bila v zasnovi zelo stilna, je vlinije sledil najbolj v prvem dejanju. Seveda je bilo občinstvo izvrstnemu pevcu za vse hvaležno. (Kecala bo alterniral Kovač.)

Starš so bili isti kakor pred leti. Gregorin je bil miren in močan Krušina, prirčna in uspeva v komedijski soigrji je bila Sadnikova kot Ljudmila. Pridružila sta se jima Kamušič kot Miha in zelo izrazita Thu-mova kot Jankova maeča. Ta muzikalna skupina je bila že pred leti zelo močna in je znova dokazala lepo dognano predvsem v znanem sekstetu. Prav dober Vašek, pevsko in igralsko izrazil, z nevsiljivo, pa tem bolj prepričevalno komiko, je bil Gorenšek. Sancin je bil kot cirkuški ravnatelj močnejši v igri kakor v glasu. Pertotova je

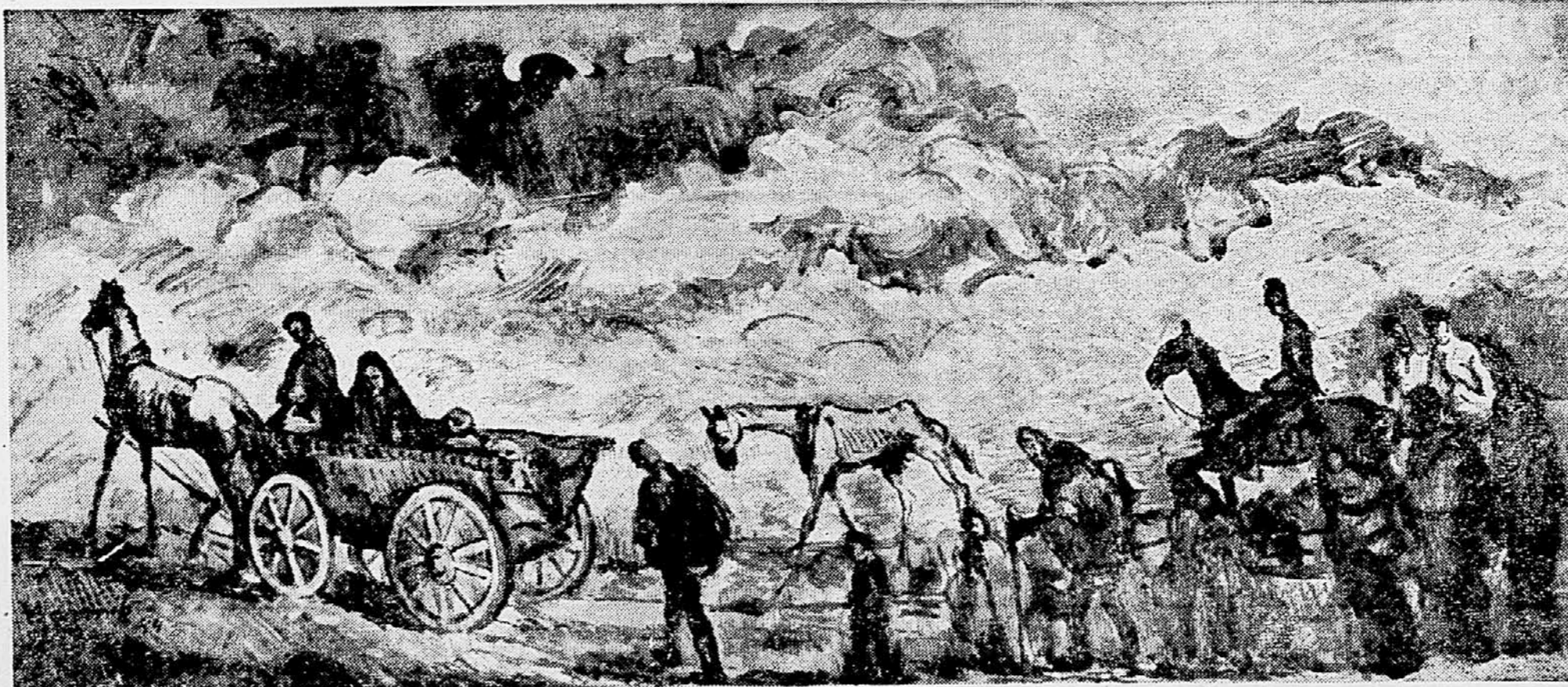
bila zelo primerna Esmeralda, Indijancec je bil Bohine.

Zbor, ki ima v »Prodani nevesti« tolik pomen, je bil soliden, razgiban in svež, dekorativ in ubran. Posebno omembo pa zasluži to pot balet. V prvem in drugem dejanju je prijetno zabaval, v tretjem, v cirkuški sceni pa je dosegel veliko, stilno ubrano komiko. Bil je izredno sugestivna zmes mladostne gibkosti in lepote, smešne groteske in obledete elegancije, bil je eden najlepših dosežanj uspehov koreografije Iveljeve. Solisti v baletu so bili Milerjeva, Lavračeva, Likavčeva, Duhova, Verdink in Hanžič. Ostali so se jim pridružili kot enakovredni partnerji.

Uršič se je kot režiser solidno držal že uhojenih poti in le redko poskušal kaj posebnega, svotega. Rijavecova scena je najbolj domiselna v drugem dejanju s preprostimi, pa učinkovitimi odrom za godbenike. Sicer je njegova scena dokaj konvencionalna, čeprav odrsko-funkcionalno dobra.

Na kratko. V celoti je »Prodano neveste« je opazen nadih poglobljene zamisli dirigenta. Igra in petje se zivata v eno. Cipei je znova pokazal veliko nadarjenost kot dirigent, to pot s tem, da je občinstvu onstran folklorne bujne melodike jasno pokazal Smetanovo genialnost. Ta predstava ne šteje samo med dobre predstave, je izvrstna, v Mariboru ena doslej najlepših oper.

Branko Rudolf

Cyprian Majernik: Evakuirani (1944) — Z razstave češke sodobne umetnosti, ki jo bodo nočjo odprli v Moderni galeriji v Ljubljani

Slovenski PARIZ

Podali so se Jože, Dore in Ive in Pariz. Slikarji Čiuha, Klemenčič in Subic. In kdo od slikarjev ne odhaja v pariško Mekko, pa najsi je tam že bil ali ne. Včasih je še veliko bolj pariški tisti, ki tam ni bil, medtem ko so drugi, ki so že hodili po Montparnassu, radi in opogumljeni vračajo nazaj, tja, od koder so. A tudi to je nemajhna zaslužno pariške Mekke.

Zdaj so vsi trije, Jože, Dore in Ive, del tega, kar so poslivali v Parizu in tam tudi razstavljali, razbesili tudi po stenah Jakopičevega paviljona. Nam in vsem na upogled. Moram reči, da smo jim bili veseli in da sem jim zaploskal, pa čeprav je nekdo zraven mene ugotavljal: »Klemenčič rše to, kar iz Pariza že poznamo; Čiuho je Pariz spraval na nevarno pot; za Subica pa res ni imelo smisla, da je hodil v Pariz, če je tam slikal krave in kmete, ki bi jih lahko tudi doma.«

Skupno so razstavili čez sto del, predvsem risbe in grafične liste, se pravi to, kar je povezano z jasno črno linijo na beli podlagi in kar umetnik najraje ustvari na študijski reportaži. In risarji so vsi trije dobri. Tu pa se, ne glede na klavirature barvnih občutij, slikarstvo tudi začneja in končuje.

Klemenčiču je Pariz nedvomno odprl nov svet. Partizanski in programski Maj se je naenkrat znašel pred bogastvom pariških fasad, zanimivim in značilnim življenjem njegovih ulic in ulič, sredi med črnskimi maskami in Musée de l'Homme, sredi bohemskih posebnosteh v Caffe Dome, zraven clocharjev ob Setni. Razvil se je; ostal je še vedno realist, oster risar, idejen in pripoveden; saj je nekje zapisal, da je sliko dveh zaljubljenec narisal ob pol sedmih zjutraj, pri Stavokoku zmagal, da ga je upodobil v času francoskega napada na Egipt; pa vendar poteza mu je postala nekak bolj živahna, baročna, v ideji je postal nekak bolj dobrodušen, hkrati pa tudi bolj dohovito in prefinjeno jidek. Tak, kot je portret Vena Pilona, ki je sam ta-ko risal in je zdaj tako narisan. In kot slovenski Parizan — je na dveh sosednjih listih — Slovenskem aktu in prazen listu z napisom »Une abstraction absolue« — hkrati ponorečeval tako iz pretrano stramežljive domače konvencionalnosti in tujeja lažnega avantgardizma.

Pariško obdobje je gotovo zapustilo močno prelomnico tudi v delu Jožeta Čiuha. Razlika pa je morda ta, da se je Čiuha od vseh treh v Parizu verjetno počutil najbolj doma. Se pravi, da mu je pariško bivanje samo še bolj puznilo in očitno razvil tisto, kar je v njem telo že prej; neki moderen, psihološko poduhovljen, a likovno nasprotno simboliziran in močno telesno razgiban surrealizem, poln neraznega iskanka svetovljana našega časa. Ker je bil po svoji duševnosti že prej bliže Parizu, ga tudi niso toliko pritegnile pariške arhitekture in druge znanje posebnosti, ampak se je skozi doživetje Pariza, skozi lik Parizanke, Don Kihota in tiskih volkov skušal predvsem analitično približati viziji o neki splošni resničnosti, pa čeprav je grda. Ali kot je sam zapisal pod eno izmed svojih prepričljivih grafik z razjedenim ozadjem in kopico revizitov usakdanjega življenja okrog dveh skeletov: »Ljudje in sanje.«

Subicu je pariško romanje služilo predvsem za to, da se je še bolj zavedel samega sebe in svoje Poljanske doline. Iz daljne tujine je še bolj otipljivo zagledal primitivno oblasto robotast, a hkrati kot zemlja močno priradnost kmečkih ljudi in živine; spomin na mater mu je izrisal čudovito čisto asketsko podobo kmečke žene; partizanska mu je v časovni in geografski oddaljenosti laže postala izhodišče za likovno bolj zaokroženo reševanje motiva, zlasti v lesorezu, kjer je standardnemu realizmu pridružil pridih kubističnega spopriema med črnim in belim.

Nekdanje partizanske slikarje Jožeta, Doreta in Iveti je združil nov, čeravno krajši in veliko manj usoden podvig, ki pa je vendar spet močno pregnetel njihovo vzhajajočo testo.

B. POGAČNIK

ŽIVAHNE PRIPRAVE

STEVILNA PREDVOLILNA ZBOROVANJA TUDI ZADNI TEDEEN PRED VOLITVAMI V VSEI SLOVENIJI

Z uspešnimi predvolilnimi zborovanji na Rakeku in v Cerklji so se nekako končale priprave za nedeljske volitve. V vseh večjih krajih občina Loška dolina in Cerklja so bila izredno lepo obiskana zborovanja, na katerih so govorili poslanski kandidati. Zelo lepa udeležba je bila zlasti v izrazito kmečkih krajih. Največja udeležba je bila v Novi vasi, na Blokah, Rakeku, Begunjah in Cerklji. Povsod so pokazali volivci izredno zanimanje za splošna dogajanja, še posebej za komunalne zadeve. Ponokod so se izrekli za skupne pašnike in potrdili potrebo po spremembi dosedaj dokaj zastarelega kmetijstva, ki ga bo treba modernizirati. V večjih krajih so si želeli ustanovitev potrošniških svetov, ki naj bi učinkovito nadzorovali poslovanje trgovin v manjših krajih, kamor ne seže inšpekcija.

Ponokod je bilo na zborovanjih opaziti premalo delavcev (Rakek, Cerklja), česar so deloma krivi tudi podjetja. V tem pogledu naj bi bili le-ta za zlede upokojenci na Rakeku, ki so se vedno polnoštevilno udeleževali zborovanj. Na Rakeku se je mladina zavela za dostrditve športnih naprav. Prav vsi volivci pa so zahtevali, da bi širše modernizirali cesto Planina-Stari trg.

Doslej je bilo tudi več informativnih sestankov članov volilnih komisij, na katerih so se podrobno seznanili z delom na sam dan volitev. Sklenili so, da bodo vsa volišča lepo okrasili in skrbeli za nemoten potek volitev. Na vseh zborih pa so obljubili, da bodo z največjo udeležbo potrdili doseganje delo našega socialističnega vodstva.

Na področju kočevske občine je bilo vsega nad 12 predvolilnih zborovanj, na katerih so govorili poslanski kandidati Josip Vidmar, Ivan Maček-Matišič, Žilko Bernot in Karel Grm. Vseh predvolilnih zborovanj se je udeležilo nad 8 tisoč volivcev. Volilne komisije so že poskrbele za vse potrebno. V občini bodo imeli 53 volišč. Občinski komite LMS je skupno z mladinskimi aktivni in sindikalnimi podružnicami poskrbel, da bodo volišča lepo okrasena.

Vse priprave za volitve v večinoma občini vodi poseben politični aktiv, pomagajo pa mu tudi vse množične organizacije, predvsem SZDL. Predvolilna zborovanja so imeli na Turjaku, Vel. Laščah, Robu in še v nekaterih drugih krajih. Tudi v tej občini je občinski odbor skupno z volilno komisijo poskrbel za vse potrebne priprave. Te dni bodo osnovne organizacije Socialistične zveze še

podrobneje seznanjale volivce o glasovanju in poskrbele, da bi volitve čim bolj uspеле. Mladina v zagorski občini je sklenila, da bo priredila na večer pred volitvami mladinsko zborovanje. Zbrala se bo v središču Zagorja in krenila v pot-porko po glavni ulici. Na bližnjih hribovih pa bodo zakurili kresove. V nedeljo se bo mladina že zjutraj zbrala in šla skupaj na volišča. Ko bodo mladinci in mladinke med prvimi opravili svojo državljansko dolžnost, bodo pomagali volilnim odborom in političnim štabom pri opravljanju kurirske službe in drugih nalog v zvezi z volitvami.

V občini Ivančna Gorica so priredili na pobudo občinskega odbora Socialistične zveze po

vseh zelo dobro obiskane predvolilne sestanke. Prejšnji teden je imela večje predvolilno zborovanje tudi mladina. Zborovanja so priredili tudi po raznih podjetjih, zbranim volivcem pa sta govorila poslanska kandidata Žilko Bernot in Janez Lesjak. V večjih krajih, in to v Ivančni gorici, Stični, Sentvidu, Krki in Zagradcu je na predvolilnih zborovanjih govoril poslanski kandidat Ivo Klemenčič. Razprave na zborovanjih so bile zelo živahne. Te dni pa je govoril v Ivančni gorici tudi poslanski kandidat Josip Vidmar. Zelo dobro so uspeli tudi instruktaže volilnih odborov. Prav gotovo so v občini poskrbeli za vse priprave in prikažejo, da bodo same volitve zelo uspešne.

STANE SEVER MED MLADIMI VOLIVCI

Tako je bilo prvo srečanje Staneta Severja z mladimi ljudmi, ki so večer dopoldne do zadnjega kotička napolnili dvorano kina. Vič: stal je pri vratih in se ni mogel niti odzvati dolgotrajnemu aplavzu in odobravalnemu vzklikanju, ki je vrel iz dvorane; službujoči vratar ga je zamenjal z organizatorjem (saj je tako bilo že velikokrat) in ga vprašal: zdaj o tem, kateri film naj po-

znejše odvrti mladini («Kanal ali »Motorje», zdaj o istem z drugo varianto: kdaj naj prenehajo z uvodnimi zvoki, ki so se čudno odmaknjeni mešali z žuborenjem v dvorani. Odgovoril je, izbral »Kanal» (s pripombo, da je to odlični film, da pa verjame, kako bi mladina kljub vsemu rajši gledala »Motorje») in se potem obrnil k mladini s kratkim, jedrnatim, statistično prepričljivim nagovorom o rasti naše prosvete in kulture. Posebej je govoril o vloži gledališča, o bogatem vplivu te ustanove na mladino, o veljavnosti stare resnice: prav filmska gledališka umetnost sta najbolj posvečeni človeku, njegovim večnim problemom bivanja in življenja v skupnosti. »Ni slučaj«, je poudaril, »da je po skupnem obisku naše Drame in Opere v Parizu objavil »Humanité« tak poklon: Toliko poklilenih dramskih gledališč, dve operi, osemsto amaterskih gledališč za milijon in pol ljudi — to je slava LR Slovenije!«

Dijaki šol občine Center, ki so poslušali Staneta Severja, so se le s težavo sprizgajali s tem, da jih je moral kmalu zapustiti.

Skojka Loka

Slepi iz Doma slepih v Stari Loki so priredili v dvorani »Svobode« v Skofji Loki glasbeno akademijo. Nastopili je mešani zbor, ki je prav dobro zapel več pesmi. Na sporedu so bile tudi solistične, solistice in druge točke. Vse nastopajoče so poslušalci nagradili z burnim ploskanjem. Nekatere točke so morali celo ponoviti.

Z veselim programom so Skofjeolčan razveselili kvintet sodelavcev Radia z narodnimi pesmimi ter trio iz Kranja. Poslušalci se zlasti ugajali humorist Lipe iz Kranja.

Sodražica

Občinski odbor Zveze borbev skrbi za okrog 100 otrok padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja in se skupno s krajevnimi organizacijami resno za vzerna za njihovo šolanje. Lani so izdali za šolanje in uk te otrok nekaj nad 4 milijone dinarjev. Prav tako uspešno bodo skrbeli za te otroke tudi letos.

PO CESTAH LJUBLJANE

Potres v Ljubljani
V sredo ob 17.07 je šel preko Ljubljane manjši potresni sunk. Najbolj so ga občutili

MOPEDISTI V TEČAJU

V zadnjih dveh letih se je nabralo na naših cestah veliko takih voznikov, ki ne potujejo le prostovoljno dovoljenju. Tu mislimo predvsem na tiste kolezarje, ki so modernizirali koleza s pomožnimi motorci in na mopediste. Ko smo povprašali v trgovinah koliko mopedov prodajo, so nam povedali, da ni dave, da se ne bi kdo oglašil in kupil priključnega vozila. Sicer pa je to polvedovanje odveč, ker lahko sami ugotovimo na cestah, kako »svagajo« mimo nas najrazličnejša lahka motorna vozila vseh oblik in barv. Ko človek to opazuje, se nehotе vpraša kaj ho, če se bo tudi v bodoče promet tako hitro večal. Se več, vprašamo se kaj bo če bo tudi v bodoče na cestah toliko voznikov motornih vozil brez vozniških dovoljenj. Nekateri so se celo bolj zahtevalni in modrojejo, če celo o tem, da bi bilo prav, če bi naredili vsi mopedisti šoferske izpite. O tem vedno pogosteje razpravljajo tudi v družinih ljudskih tehnikah, zlasti v avto-moto društvih, kjer manj govore o šoferskih izpitihi, več pa o tem kaj poskrbeti, da bodo znali mopedisti čuvati vozila in da ne bodo pomenili nevarnosti za javni promet. Te razprave so bile potrebne zlasti zato, ker so v 1957. letu bilo v 51 prometnih nesrečah udeleženo 17 mopedistov in kolezarjev s pomožnimi motorci, 41 jih je

ŠPORT

PRED ZADNJIM KOLOM SAMOVSKEGA SAMPIONATA

Ali Gligorić ali Ivkov?

V Sarajevu so bili v XVII. kolu najvišjega šahovskega tekmovanja doseženi take izidi:

Ivko — Čirić remi, Lukić — Puc remi, Matanović — Milić remi, Dimc — Vukčević remi, Vuković — Gligorić remi, Bogdanović — Sofrevski 1:0, Janošević — Djurašević remi, Matulović — Trifunović remi, Sokolov — Cuderman 1:0.

Predzadnje (XVIII.) kolo pa se je končalo z naslednjimi izidi: Čirić — Cuderman remi, Trifunović — Sokolov remi, Sofrevski — Janošević 0:1, Vukčević — Vuković remi, Ivkov — Lukić 1:0, Djurašević — Matulović remi, Karaklajić — Bogdanović remi, Gligorić — Ivković 1:0, Puc — Matanović remi.

Stanje na tabeli pred zadnjim kolo turnirja je potemtakem takole:

Gligorić in Ivkov 12, Matanović in Djurašević 11, Trifunović 10,5, Matulović, Bogdanović in Sokolov 10, Puc 9,5, Milić 9 (I), Vukčević in Čirić 9, Dimc 8 (I), Janošević in Vuković 8, Lukić in Sofrevski 6,5, Karaklajić in Ivković 6 (I) in Cuderman 6 točk.

STUJCEGA SO VESTI

V mednarodni nogometni tekmi v Frankfurtu je reprezentanca Zah. Nemčije prvenstveno članov enaolstoročno Španije 2:0.

da je na mednarodnem teniskem turnirju kot zadnji izmed štirih Jugoslovancev izgubil še jugoslovanski prvaki, četrti proti egipčevskemu prvaku Badredinu v treh nizih; letošnji mednarodni turnir Egipta Pietrangeli pa je izločil Nikolica v dveh nizih. Na Belcer tekmi pred odmorom. Na sploh pa je Branik v tej tekmi zavrnil več lepih priložnosti za zadetek, medtem ko so gostje prikazali na trenutke boljše tehnično znanje.

da so prireditelji atletskega evropskega prvenstva iz Stockholma sporočili, da so prejeli do zdaj 800 prijav aktivnih atletov, in sicer za 580 moških in 212 žensk. Najmočnejšo ekipo bo poslala SZ, za njo pa Švedska, Poljska, Anglija, Francija itd.

da je hokejska reprezentanca Kanade ponovno nastopila v Londonu in premagala profesionalno britansko ekipo Harringay Rangers 6:2 (4:0, 2:1).

da je hokejska reprezentanca Sovjetske zveze v Moskvi premagala reprezentanco ZDA 6:3 (2:1, 2:2, 1:0);

da je angleška profesionalna hokejska ekipa Wembley Lions v Londonu zmagala nad letošnjim svetovnim prvacom, reprezentanco Kanade s 6:2. To je prvi poraz kanadskih hokejistov na letošnji turnirju po Evropi.

da je v četrtfinalu mednarodnega teniskega turnirja v Alexandriji Egiptčan Moubark premagal Jugoslovana Panajotovića v dveh nizih 6:1, 6:4.

ROZMAN IN COLARIC - DOLOČENA ZA STOCKHOLM

ski gori — o prvih smo pisali že na dan prireditve — uvrstili so; v smuku Peter Lakota in Jože Pogarčnik, med članicami pa kot prva gostja iz Avstrije Erlingerjeva.

Tudi med ekipami je zmagala ekipa iz Graza pred Ljubljano in Dunajem. Med fakultetami je bila najuspešnejša fakulteta za gradbeništvo.

V sredo so s cestno dirko med Pulo in Opantjo (90 km) odprli letošnjo kolezarsko sezono. Prva mesta so zasedli naši znani mednarodni dirkači Petrovič, Valič in Lavračič v enakem času 2:28. Startalo je štiri dirkače.

Lahov smuk v Sentjurju. Domači Partizan je izvedel tradicionalni Lahov smuk, ki se ga je udeležilo 35 tekmovalcev. Pokal za drugič zaporedno osvojil Urbaš. Med mladinci in pionirji sta bila najboljša Koplješek oz. Laha Pečiga.

Med najboljšimi študente — smučarje so se drugi dan mednarodnega prvenstva univerz v Kranj-

Zadnje kolo bodo igrali danes, in sicer med ostalimi Dimc in Puc ter Cuderman in Trifunović. Gligorić in Ivkov imata kot črna za nasprotnika Bogdanovića in Matanovića.

SE EN REMI
SARAJEVO, 20. marca. Danes opoldne je bila odigrana preki-

Planinsko društvo Ljubljana-matica ima v Julijih nekaj potopank v svoji oskrbi, s katero so številni obiskovalci zelo zadovoljni. Za dobro poslovanje skrbijo nemurni in nesebični društveni delavci, med katere sodi nedvomno tudi dolgoletni funkcionar tovariš Ivo Marsel. Vzhle svojim 70. letom je še zmeraj svež in cil. Pogostokrat ga najdemo v planinah — poletaj in pozimi. — Naša slika prikazuje, kako si mladostni Ivo krepko utira pot po komenskih smučiščih. — Foto: Frano Močnik.

Planinsko društvo Ljubljana-matica ima v Julijih nekaj potopank v svoji oskrbi, s katero so številni obiskovalci zelo zadovoljni.

Planinsko društvo Ljubljana-matica ima v Julijih nekaj potopank v svoji oskrbi, s katero so številni obiskovalci zelo zadovoljni. Za dobro poslovanje skrbijo nemurni in nesebični društveni delavci, med katere sodi nedvomno tudi dolgoletni funkcionar tovariš Ivo Marsel. Vzhle svojim 70. letom je še zmeraj svež in cil. Pogostokrat ga najdemo v planinah — poletaj in pozimi. — Naša slika prikazuje, kako si mladostni Ivo krepko utira pot po komenskih smučiščih. — Foto: Frano Močnik.

V MEKAJ VRGTAH

BRANIK — TREŠNJEVKA 1:0 (1:0). Predvečerašnjim je bila v Mariboru zaočala prvenstvena nogometna tekma 1. kola, v kateri je domači Branik s težavo odpravil tretjeplasirano Trešnjevko iz Zagreba. Edini gol dneva je dal Belcer tik pred odmorom. Na sploh pa je Branik v tej tekmi zavrnil več lepih priložnosti za zadetek, medtem ko so gostje prikazali na trenutke boljše tehnično znanje.

Jutri ob 19. bo nastop najboljših jugoslovanskih reprezentacij v svetovni ligi med Haldikom in Radnišćim v Beogradu se je končala neodločeno 1:1 (0:0).

SMUCARSKI SKOKI V CELJU
V sredo je bilo na 40-metrski skakalnici v Mestnem parku v Celju okrajno prvenstvo članov in mladincev v smučarskih skokih. Na startu se je zbralo 24 tekmovalcev iz Celja in sosednih krajev. Pri članih je bil najboljši Narolčan iz Šoštana, ki je imel najboljši slog, pa tudi skočil je najdlje.

Razen Narolčnika, ki je zbral 198 točk (29 in 27 m), so se odlikovali še Kokalj (Vojnik) 183, Ribič (Tabor) 184,3, Cizej (Gomilsko) itd. Med mladinci je zmagal Hancič (Celje) 178,3 (23,5, 24 metrom) pred Golobom 164,2, Bejtkomom (Celje) 157,9 itd. M. B.

TVD Partizan Jarše je pred dnevi priredilo ob vznožju Kamniškega vrha veselaštom in smuk. V prvi disciplini je nastopilo 48 članov iz Kamnika, Duplice, Mengša, Domžal in Jarš. Zmagal je Pelec (Domžale) pred Sletom iz Jarš in Pečovnikom iz Svila-nita. Tudi v smuku se je izkazal Pečovnik, zmagal pa je Stele.

Na smučarskih skokih šentvidske Partizana pri Ljubljani so bili najboljši Oman, Senčar in Eržen. Oman je na skakalnici v Guncih dosegel tudi najdaljši skok — 39 m.

Košarkarska ekipa državnega prvaka Ljubljanske Olimpije je v nedeljo na turneji po Italiji igrala v Cantuju proti moštvo Oransoda in izgubila 66:70 (36:31). Naši košarkarji so naploho zelo ugajali in kar navdušili gledalce, zdi pa se, da jih je potovanje preveč utrudilo, saj so v zadnjih minutah tekme domačini nedomestili svo izkušbo in tesno zmagali. Najuspešnejši strellec je bil Skrjanc (24).

V Radiu pripravljajo...
... Mladinsko igro »Pustolovščina Toma Saweyra«. O tem delu je vsaka beseda odveč, saj ga vsi dobro poznamo. ... Weyrauchovo slušno igro »Indijanska balada« v prevodu Janeza Gradšnika.

»Izgnubljeni kontinent« kot predpremiere
V soboto zvečer ob 21. uri v kino Siska in ob 22. uri v kino Union predpremiere italijanskega državnega cinemascope filma »Izgnubljeni kontinent«. Film je napol dokumentarnega značaja in je bil leta 1955 nagrajen na festivalu v Cannesu. Sodi v vrsto potopisnih in raziskovalnih filmov in je doslej eden najboljših in najlepših v svojem žanru. Na redni program pa bo prišel šele ob koncu leta.

Ekonomisti so zborovali
V sredo je bil v Ljubljani občini zbor Društva ekonomistov. Težičke dela v društvu, ki šteje 322 članov, je v 9 sekcijah. Pri pregledu dela v minulem letu so ugotovili, da sta bili najbolj delavni računovodska ter zunanjetrgovinska sekcija. Nedavno ustanovljeni center za gospodarsko svetovanje je zbudil zanimanje pri gospodarskih organizacijah, ki so mu pogosto zatekajo po nasvet. Ugotovili pa so, da je opesalo društveno delo v organiziranju predavanj. Lani so priredili le 4, pa še ta zaradi preveč strokovnih tem niso imela odziva pri občinstvu. Društvo bo moralo tudi posvetiti več pozornosti pridobivanju novih članov, kajti sedaj med vrstami diplomatov ni pravega zanimanja. In še večni problem: neprimerni prostori. Le-ta so stalna ovira v društvenem delu.

Predvolilno zborovanje mladine na TSS v Ljubljani.

Pol plače ali 50 stanovanj?

Ljubljana 20. marca. Včerajšnjega zasedanja delavskega sveta v Litostroju se je poleg članov sveta udeležilo tudi precej drugih članov kolektiva. Na dnevnem redu je bilo skiepanje o zaključnem računu podjetja. Razprava, ki naj bi obravnavala celotno poslovanje podjetja, njegove uspehe in analizirala pomanjkljivosti, pa se je omejila predvsem na obravnavanje vprašanja, kako naj se porabi tisti del dobička, ki se ga lahko deli za plače nad plačami po tarifnem pravilniku. Upravni odbor je predlagal, naj se izplača še pol mesečne plače, tako da bi dobili člani kolektiva v celoti eno prasežno plačo iz dobička na račun doseženih uspehov v lanskem letu, del dobička za presežne plače v višini okoli 18 milijonov din pa naj bi izločili za gradnjo stanovanj, ker je povpraševanje po njih v Litostroju zelo veliko. Člani kolektiva, ki

so se udeležili zasedanja delavskega sveta in sodelovali v razpravi, se s predlogom upravnega odbora niso strinjali in zahtevali da se izplača namesto pol plače celo mesečno plačo, to se pravi tudi tisti del, ki naj bi šel za stanovanjsko izgradnjo. Delavski svet je na zahtevo prisotnih članov kolektiva pristal in sklenil, da se odobri vse dobiček za izplačilo ene mesečne plače iz dobička. Kolektiv bo dobil torej eno in pol mesečne plače iz dobička. S tem je delavski svet uredil vprašanje presežnih plač, medtem ko je bilo s tem odločeno urejanje stanovanj za potrebe delavcev za eno leto, praktično pa vsaj za dve leti, če ne bodo odkrili drugih možnosti.

Ali sta bila zahteva članov kolektiva in sklep delavskega sveta pravilna? Če ne bi bilo precej članov stanovanjskih potreb članov kolektiva, ne bi bila zahteva, da se izplača pol mesečne plače iz dobička več, kot je bilo prvotno predlagano, nič posebnega. Ker pa je stanovanjsko vprašanje litostrojevih delavcev pereče in neurejeno, si moramo postaviti dvoje vprašanj: kaj bi pomenilo odrediti se polovici presežne plače iz dobička za urejanje stanovanjskega vprašanja, in kakšna bi bila zahteva vseh tistih 350 prosilcev za družinska in še ostalih 50 prosilcev za samska stanovanja. Delavski svet. Predno je sprejel sklep, da se izplača ena mesečna plača iz dobička, delavski svet ni slišal na svojem zasedanju niti mnenja vseh članov kolektiva o tem, kako naj se razdeli dobiček za plače, ker vsi zasedanju niso mogli prisostvovati, niti ni slišal mnenja vseh 400 prosilcev za stanovanja, ki bi po vsej verjetnosti zahtevali del dobička za gradnjo stanovanj. V takem položaju bi delavski svet ravnal pravilneje, če bi sprejel sklep o referendumu, da bi lahko odločili vsi člani kolektiva, ne samo omejeno število, ki se je zasedanja delavskega sveta udeležilo. Delavski svet s je torej odločil na podlagi enostranske zahteve enega dela članov kolektiva, ki so se udeležili zasedanja. Če sprejeti sklep delavskega sveta bi lahko spremenil torej je drugačen izid referenduma, to je odločitev celotnega kolektiva.

Litija

V litijski občini prireja domača zdravstva dokaj pogosto razna zdravstvena predavanja, včasih pa pridejo predavati tudi specialisti iz Ljubljane. Predavanja prirejata tudi v manjših krajih. Tolikšnega obiska kot ga je imel ginekolog dr. Rudolf Cik iz Ljubljane, pa ni imel doslej še noben zdravstveni in prosvetni predavatelj. Predaval je o raku. V zadnjem domu v Smartnem se je zbralo nad 400 žena in deklet, v Litiji pa se je zbralo toliko poslušalk, da so morale predavanje prenesti iz kino dvorane v največjo litijsko dvorano v sindikalnem domu. Toda tudi v tej ni bilo prostora za vse, saj se je zbralo okrog 1000 poslušalk. Predavatelj je izpopolnil svoje predavanje tudi s predvajanjem filma.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil v 88. letu starosti naš predobri brat in stric GORENC IGNAC upokojenec. Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, 22. marca 1958, ob 15/30 v Mengšu. Zaluzoje sestre Rezka, Jospina, Ana z družinami, nečaki, nečakinje ter ostalo sorodstvo. Merges, 20. marca 1958.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Petek, 21. marca: Irena.
Na današnji dan pred 119. leti se je rodil znan ruski skladatelj Modest Petrovič Musorgski...

Zdravstveni dom SISKI: dr. Figeš Andrej, Cernetova 2, tel. 22-31.
Zdravstveni dom CENTER: dr. Podobnik Jože, Gorupova 1-III, tel. 21-516...

Na TNZ Maribor so naslednja najdena koleša:
moško kolo, brez znamke, štev. 409411, sive barve; moško kolo, znamke FABIAG, štev. 14789, črne barve...

13. foto-laboranta,
14. računovodje za delo v odseku za obračun stroškov bolnice (s srednje strokovno izobrazbo ali najmanj 3 leta prakse kot zdravnik specialista...

muca umazala tačko? 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo: 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame; 16.45 Črno-bela knjizevnost...

GOSPODINJO K BOLNIKU sprejememo. Homan Jurij, Trubarjeva cesta 77a, Ljubljana, tel. 5656-2.
OMARO in otroško posteljno prodam. Naslov v ogl. odd. 5620-4.

LJUBLJANA
Druga ob 19.30: Iwaszkiewicz 'Polietle v Nohant'. Abonma G. (Preostale vstopnice v prodaji) (Preostale vstopnice v prodaji)...

Izšel je STATISTIČNI KOLENDAR ZA LETO 1958
NAROČILA SPREJEMA ZVEZNI ZAVOD ZA STATISTIKO - BEOGRAD, KNEZA MILOŠA 20, POŠTNI PREDAL 203 - TEK, RAČUN PRI NB 103-3297014.

Izšel je roman P. Vialar: »MORSKA ROŽA«
Lepo trdovezana 390 din v vseh knjigarnah

Izšel je roman P. Vialar: »MORSKA ROŽA«
Lepo trdovezana 390 din v vseh knjigarnah

ZAHVALE
Ob hudi izgubi našega ljubega očka IVANA SAUPLA upokojenca

ZAHVALA
Ob bridki izgubi naše nepozabne zlate mame, stafe mame, sestre, tete, tače in svakinje

ZAHVALA
Ob bridki izgubi naše nepozabne zlate mame, stafe mame, sestre, tete, tače in svakinje

AVTOPROMET KRANJ
obvešča prebivalstvo na spremembo voznega reda na progi BLED-KRANJ-LJUBLJANA velja od 22. marca 1958 dalje

GLEDALIŠKE NOVOSTI
V soboto, 22. marca, ob 20 uri bo v Sentjakobskem gledališču premiera zabavne Korenovne veselice 'Amhasador', v režiji H. Hiebert...

OBVESTILA
GEOGRAFSKO DRUŠTVO SLOVENIJE namerava izvesti za svoje članke dve avtobusni ekskurziji: 1. Strinjinsko-dnevno ekskurzijo: 2. Trdinovno ekskurzijo konec junija preko Ratač...

RADIO
SPORED ZA PETER
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55

UMRLI
Nepričakovano nas je zapustila naša zlata LENČKA Pogreb bo v petek, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoči rodbini Sadnik in Radjelovci Celje, Zenica, 19. 3. 1958.

UMRLI
Nepričakovano nas je zapustila naša zlata LENČKA Pogreb bo v petek, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoči rodbini Sadnik in Radjelovci Celje, Zenica, 19. 3. 1958.

Table with 4 columns: km, 1, 2, 3. Rows showing train schedules for Bled-Kranj-Ljubljana.

KONCERTI
Milan College Jazz bo gostoval jutri, v soboto, ob 20.15 v Filharmoniji. V ansamblom so nastopali: H. Hiebert, nastopil bodo: Grmova, Mariničeva, Ovsceva, Remškarjeva, Ivanuša, Karus, Razboršek in drugi.

KONCERTI
Milan College Jazz bo gostoval jutri, v soboto, ob 20.15 v Filharmoniji. V ansamblom so nastopali: H. Hiebert, nastopil bodo: Grmova, Mariničeva, Ovsceva, Remškarjeva, Ivanuša, Karus, Razboršek in drugi.

UMRLI
Nepričakovano nas je zapustila naša zlata LENČKA Pogreb bo v petek, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoči rodbini Sadnik in Radjelovci Celje, Zenica, 19. 3. 1958.

UMRLI
Nepričakovano nas je zapustila naša zlata LENČKA Pogreb bo v petek, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoči rodbini Sadnik in Radjelovci Celje, Zenica, 19. 3. 1958.

UMRLI
Nepričakovano nas je zapustila naša zlata LENČKA Pogreb bo v petek, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoči rodbini Sadnik in Radjelovci Celje, Zenica, 19. 3. 1958.

Komisija Delavskega sveta TOVARNE KOŽ »ETERNA« KULA
RAZPISUJE NATEČAJ za naslednja delovna mesta:
1. INŽENIRJA TEHNOLOGA ali KEMIKA
2. EKONOMA - ANALITIKA

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, oddelek za inozemske knjige, sporoča, da se je preselil v nova delovna prostora na TITOV CESTI 25, Gradisova palača, telefon št. 32-736 in 32-737.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, oddelek za inozemske knjige, sporoča, da se je preselil v nova delovna prostora na TITOV CESTI 25, Gradisova palača, telefon št. 32-736 in 32-737.

MALI OGLASI
STROJNE TEHNIKE, Soferec C in D kategorije, ključavničarje, strugarje, kleparje, karoseriste, avtomobilske, kvalificirane in visokostrokovne mizarje ter mizarje delavce za pridruitev v zvezi navedene poklice z odsluženim vojaškim rokom sprejmemo. Osebo se zglašite v upravi podjetja Elektrocestna železnica, Ljubljana, Celovška c. št. 164 - Remiza. R-1

MALI OGLASI
STROJNE TEHNIKE, Soferec C in D kategorije, ključavničarje, strugarje, kleparje, karoseriste, avtomobilske, kvalificirane in visokostrokovne mizarje ter mizarje delavce za pridruitev v zvezi navedene poklice z odsluženim vojaškim rokom sprejmemo. Osebo se zglašite v upravi podjetja Elektrocestna železnica, Ljubljana, Celovška c. št. 164 - Remiza. R-1

MALI OGLASI
STROJNE TEHNIKE, Soferec C in D kategorije, ključavničarje, strugarje, kleparje, karoseriste, avtomobilske, kvalificirane in visokostrokovne mizarje ter mizarje delavce za pridruitev v zvezi navedene poklice z odsluženim vojaškim rokom sprejmemo. Osebo se zglašite v upravi podjetja Elektrocestna železnica, Ljubljana, Celovška c. št. 164 - Remiza. R-1

BEOGRAJSKI SEJEM
II. mednarodni sejem tehnike in tehniških pridobitev
23. AVGUST - 2. SEPTEMBER 1958
Čas prijave do 1. maja
Vsa pojasnila daje: Beograjski sajam, Bulevar Vojvode Mišića 14, Beograd
Telefoni: 50001-2, 50930-34, 50047-8.

UMETNOSTNA GALERIJA
Danes ob enajstih bodo v spodnjih prostorih Umetnostne galerije v Mariboru odprli razstavo fotografij dokumentarnega gradiva »Odinevi oktobrske revolucije na Slovenskem«. Razstava bo odprta od 21. do 31. marca. Razstavljeno gradivo je prislopo iz Ljubljane, prireditelj je občinski komitet ZKS Gradivo je izredno bogato in zanimivo.

KMETIJSKA ZADRUGA SREDNJA DOBRAVA
razpisuje mesto POSLOVOJDE
Pogoji: ustrezna praksa. Plača in nastop službe po dogovoru. Stanovanje je zagotovljeno v stavbi. Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite najkasneje do 31. marca 1958 Kmetijski zadrugi Srednja Dobrava, p. Kropa, 1458-R

KMETIJSKA ZADRUGA SREDNJA DOBRAVA
razpisuje mesto POSLOVOJDE
Pogoji: ustrezna praksa. Plača in nastop službe po dogovoru. Stanovanje je zagotovljeno v stavbi. Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite najkasneje do 31. marca 1958 Kmetijski zadrugi Srednja Dobrava, p. Kropa, 1458-R

Zahvala
Najtopleje se zahvaljujem vsem, ki so ob bridki izgubi moje ljubljene nepozabne sestri MINKE MIKLJEVE učiteljice v pokojni

Zahvala
Najtopleje se zahvaljujem vsem, ki so ob bridki izgubi moje ljubljene nepozabne sestri MINKE MIKLJEVE učiteljice v pokojni

BEOGRAJSKI SEJEM
II. mednarodni sejem tehnike in tehniških pridobitev
23. AVGUST - 2. SEPTEMBER 1958
Čas prijave do 1. maja
Vsa pojasnila daje: Beograjski sajam, Bulevar Vojvode Mišića 14, Beograd
Telefoni: 50001-2, 50930-34, 50047-8.

UMETNOSTNA GALERIJA
Danes ob enajstih bodo v spodnjih prostorih Umetnostne galerije v Mariboru odprli razstavo fotografij dokumentarnega gradiva »Odinevi oktobrske revolucije na Slovenskem«. Razstava bo odprta od 21. do 31. marca. Razstavljeno gradivo je prislopo iz Ljubljane, prireditelj je občinski komitet ZKS Gradivo je izredno bogato in zanimivo.

KMETIJSKA ZADRUGA SREDNJA DOBRAVA
razpisuje mesto POSLOVOJDE
Pogoji: ustrezna praksa. Plača in nastop službe po dogovoru. Stanovanje je zagotovljeno v stavbi. Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite najkasneje do 31. marca 1958 Kmetijski zadrugi Srednja Dobrava, p. Kropa, 1458-R

KMETIJSKA ZADRUGA SREDNJA DOBRAVA
razpisuje mesto POSLOVOJDE
Pogoji: ustrezna praksa. Plača in nastop službe po dogovoru. Stanovanje je zagotovljeno v stavbi. Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite najkasneje do 31. marca 1958 Kmetijski zadrugi Srednja Dobrava, p. Kropa, 1458-R

Zahvala
Najtopleje se zahvaljujem vsem, ki so ob bridki izgubi moje ljubljene nepozabne sestri MINKE MIKLJEVE učiteljice v pokojni

Zahvala
Najtopleje se zahvaljujem vsem, ki so ob bridki izgubi moje ljubljene nepozabne sestri MINKE MIKLJEVE učiteljice v pokojni

Umrli je naš član in najboljši tovariš
KAZIMIR BUDNA
 uslužben na Oddelku za kemijsko tehnologijo Fakultete za radarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani
 Pogreb drugega pokojnika bo v petek 21. marca ob 17. uri iz Franciškovih vežice na Zalah.
 DIT in Slovensko kemijsko društvo

Dotrpela je in me za vedno zapustila moja zlata mamica, hči, sestra, nečakinja, teta, snaha in svakinja
Fanika Pustoslemšek roj. Palčič
 Pokopali smo jo v četrtki v Novem mestu.
 Sin Mojmir in družine Palčič, Nanut, Müller, Vasilev, Piki, Gorenc, Pustoslemšek, Beve
 Ljubljana, Kostanjevica Novo mesto, New York.

V pomladi svojega življenja nas je prerano zapustila naša draga tovarišica
ANČKA ČUJEZ
 uslužbenka računovodstva
 Ohranili jo bomo v trajnem spominu.
 Na zadnji poti jo bomo spremili v soboto, 22. marca 1958, ob 16. uri v Sentvidu. Do pogreba leži na Zalah v Marijini mrliški vežici.
 Uprava Titovih zavodov »Litostroje« in sindikalna podružnica

UPRAVNI ODBOR ELEKTROGOSPODARSKE SKUPNOSTI SLOVENIJE
 javlja žalostno vest, da je nenadoma umrl v Mariboru njegov član
Franjo Mastinšek
 uslužbenec podjetja Elektra - Maribor - mesto
 Dobra in vzgledna tovariša bomo ohranili v najlepšem spominu!
 Ljubljana, 20. marca 1958

Umrli je naš očka
Ludvik Kratochvil
 Pokopali ga bomo dne 22. marca 1958, ob 17. uri z Zal iz Antonove mrliške vežice.
 Zalujoči: otroka dr. Stojana in dr. Branko z mamo in ostalo sorodstvo.
 Ljubljana, 20. marca 1958.

Nepričakovano je umrl naš ljubljani mož, zlati dobri očka, dragi brat, zet, stric, nečak in svak
Vladko Demšar
 Pogreb bo v Ljubljani dne 22. marca ob 15. uri iz Jakobove mrliške vežice na Zalah.
 Zalujoči: žena Milka, sin Miro, brat Metod z družino, tašča Ivanka Vrtačnik, svakinja Vida Rendič, svak Jože Vrtačnik z družino in ostalo sorodstvo.
 Kranj, Ljubljana, Beograd, 20. marca 1958.

Delavski svet in uprava podjetja Veletrgovina »ASTRA«, Ljubljana, Bežigrad 6, sporoča žalostno vest, da je nenadoma preminil tovariš
Vladimir Demšar
 komercialist
 Veletnega člana delavskega sveta in dragega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu!
 Pogreb pokojnika bo v soboto, dne 22. marca ob 15. uri z Zal.
 DELAVSKI SVET IN UPRAVA PODJETJA VELETROGOVINE »ASTRA«, LJUBLJANA, BEŽIGRAD 6

Na podlagi 1. člena Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena Pravilnika o postopku pri pismeni javni licitaciji za oddajo gradbenih del (Uradni list FLRJ 13-57)
razpisuje
Industrija volnenih izdelkov »VOLNA« Laško
 pismeno licitacijo za oddajo gradbenih in obrtniških del na objektu: 16 stanovanjski blok.
 Predračunska vsota za popolno dograditev znaša 35,884.725.— din.
 Gradbena dela 19,169.447.— din
 obrtniška dela 10,554.443.— din
 inštalacije 6,160.835.— din
 Rok za izvršitev vseh del je 31. oktober 1958.
 Višina varščine znaša 1 % od predračunske vsote in se mora vložiti po veljavnih predpisih.
 Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi pravilnika o postopku pri javni pismeni licitaciji za oddajo gradbenih del.
 Sprejemali jih bomo do 5. aprila v podjetju.
 Tehnična dokumentacija bo interesentom na razpolago od 22. marca 1958 dalje v upravi Industrije volnenih izdelkov »VOLNA«, Laško. 1485-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri zunanjetrgovinskem podjetju
KEMIJA-IMPEX LJUBLJANA
 RAZPISUJE MESTO
SEFA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA
 Pogoji: višja strokovna izobrazba (dovršena fakulteta) z najmanj petletno prakso na vodilnih položajih v gospodarskih organizacijah ali ustanovah ali srednja strokovna izobrazba (dovršena ekonomska srednja šola) z vsaj 10-letno prakso na vodilnih položajih. V obeh primerih morajo biti izpolnjeni tudi pogoji po pravilniku o strokovni izobrazbi uslužbencev gospodarskih organizacij, ki se ukvarjajo z zunanjetrgovinskim poslovanjem (Uradni list FLRJ 43-55). Plača po tarifnem pravilniku podjetja.
 Nastop službe takoj oziroma po dogovoru.
 Pismene ponudbe z dokazom o strokovnosti in kratkim življenjepisom o dosedanjih zaposlitvah pošljite najkasneje do 5. aprila 1958 sekretariatu »KEMIJA-IMPEX«, Ljubljana, Cankarjeva 5, POB 418. 1489-R

Nenadoma je umrl naš dolgoletni član
ing. KAZIMIR BUDNA
 soustanovitelj Kemične zadruga
 Spoštovanega stanovskega kolego bomo ohranili v trajnem spominu!
 Člani Kemične zadruga

Umrli je moj ljubljani mož, brat, stric in svak
KAZIMIR BUDNA
 Na zadnji poti ga spremimo v petek 21. marca 1958 ob 17. uri iz Franciškovih mrliške vežice na Zalah.
 Zalujoči: žena Mirjam, sestrj Stanka in Ferica ter družine Budna, Barle, Avčič, Jerman

Za vedno nas je zapustila naša nadvse ljubljena žena, mama, nonica, sestra in teta
Amalija Wedam roj. Maniatopulo
 zasebnica
 Poslednjič jo bomo spremili v soboto 22. marca ob 15.30 iz Nikolajeve vežice na pokopališče Zale.
 Zalujoči: mož Josip, hči Eleta, sin Albin, snaha Vida, vnučka Dragica in Brega, brat Giorgio in ostalo sorodstvo.
 Ljubljana, Trst, Atene, dne 20. marca 1958.

Umrli nam je naša ljubljena mama, stara mama in sestra
MARIJA AHČAN roj. GARBAJS
 učiteljica v pokoju
 Pogreb drage pokojnice bo v petek 21. marca ob 15.30 izpred hiše v Zagorju, Kidričeva štev. 3. — Do pogreba, t. j. do 13. ure leži pokojnica na Zalah v Jožefovi mrliški vežici.
 Zalujoči: hčerka prof. Minka Zajec z družino, sin ing. Rudo Ahčan z družino, sestra Franja Tome in ostalo sorodstvo.

V neizmerni žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je umrl naš ljubljani mož, oče, stari oče, brat in stric
ANTON DOBNIK
 posestnik v Letušu
 Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 22. marca ob 10. uri na pokopališče v Braslovčah.
 Neutolažljiva žena Fanika, otroci Zvonka in Tonček, Vera, Franci in Marijana z družinami, sestra Mici in ostalo sorodstvo.
 Letuš, Soštanj, Ljubljana, 19. marca 1958.

CINKARNA CELJE
 proda,
 1-osno gasilsko prikolico.
 Informacije se dobijo pri upravi podjetja Cinkarne Celje. 1484-R

KMETIJSKA ZADRUGA CERKNICA
 proda
MOTORNO IN ROČNO STISKALNICO ZA SENO
 in
ELEKTROMOTOR 10 KS
 1483-R

RAZPIS ZDRAVSTVENA POSTAJA BOROVNICA
 razpisuje delovna mesta:
 1. Zdravnika za splošno ambulanto Podpeč;
 2. dentista ali stomatologa;
 3. medicinske sestre za patronažno službo.
 Nastop službe 1. V. 1958.
 Pogoji: ad 1) zdravnik z opravljenim stažem, družinsko stanovanje zagotovljeno; ad 2) dentista na šola ali fakulteta z opravljenim stažem, družinsko stanovanje zagotovljeno; ad 3) šola za medicinske sestre, samsko stanovanje zagotovljeno. Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku o dopolnilnih plačah. Prošnje pošljite do 31. marca upravi Zdravstvena postaja Borovnica. 1466-R

Samostojnega rokavičarskega mojstra
 za izdelavo »NAPA« civilnih rokavic potrebuje »RIO«, Riječka industrija odječe, REKA, Beogradski trg 3
 v poštev pridejo predvsem osebe z daljšo prakso, ki so sposobne voditi manjši rokavičarski oddelek. Plača po dogovoru. — Stanovanje ni zajamčeno.
 Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe tajništvo podjetja do konca tega meseca. 1384-R

Za izboljšanje medkrajevnega avtobusnega prometa in za povezavo Vinice, Črnomlja in Metliške direktno z glavnim mestom republike Ljubljano in z Gorenjsko, otvarja
SAP-Turist biro, Ljubljana
 na splošno željo in potrebe prebivalstva vsakodnevno avtobusno progę
LJUBLJANA-NOVO MESTO-METLIKA-ČRNOMELJ-VINICA
 Velja od 23. marca 1958 dalje. Vozi vsak dan.

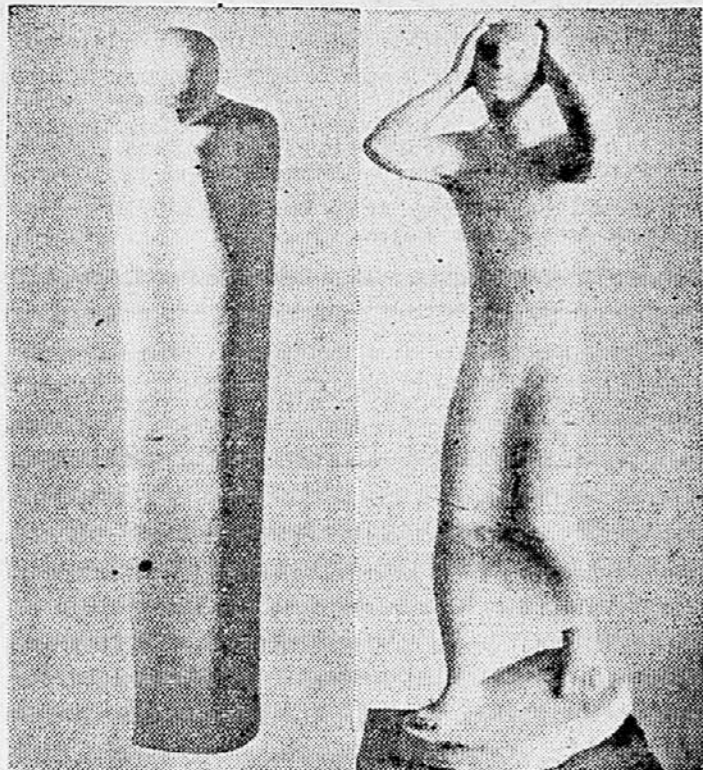
kilometri	16.00	odhod	LJUBLJANA	prihod	8.25
	53	17.00	TREBNJE		7.25
		17.35	prihod	NOVO MESTO	odhod
	73	17.40	odhod	prihod	6.50
	103	18.30	odhod	prihod	6.45
			odhod	prihod	5.55
		18.45	prihod	odhod	5.40
	118	18.50	odhod	prihod	5.35
	137	19.25	prihod	odhod	5.00

 Z vsemi vmesnimi postajami.
 Vozna cena Ljubljana-Vinica 600 din.
 Avtobus ima po prihodu v Ljubljano zveze s Kopro in Portorožem, Kranjem, Trzicem in Bledom.
 Potniki in turisti poslužujejo se ugodnih avtobusnih zvez. 1478-R

MOTOR AVTO
EXPORT-SERVICE
 STRUKEL-KRESIC
 München
 Goethestr. 28/II. RGB, telefon 557852
 Prodajamo po eksportnem popustu razne nove in rabljene aparate in stroje, avtomobile, motorje-rolerje ter druge proizvode nemške industrije. 1455-R

Izšle so najnovejše izdaje:
»ZAKON O RADNIM ODNOSIMA«
 z opombami
 V tej izdaji so objavljena tudi navodila Sekretariata za delo Zveznega izvršnega sveta o uporabi odredb zakona o pravicah delavca v času nezaposlenosti in o organizaciji ter delu arbitraža za odpoved in še stvarni register pojmov iz Zakona o delovnih odnosih. — Izdaja v latinici. — Cena 400 din.
»NOVI PENZISKI SISTEM U JUGOSLAVIJI«
 dr. NIKOLE DILBERA
 Ta izdaja (kot 12. zvezek »Priručne biblioteke za pravna i društvena pitanja«) vsebuje popoln informativni prikaz uredbe o upokojenosti po novem Zakonu o zavarovanju upokojenec. Najnovejša uredba o upokojenosti je podana poljudno in enostavno stilu in vsakomur razumljivem jeziku, brez pravnih formulacij in strogo strokovne terminologije, najbolj komplicirana snov pa je prikazana v posebno prirejenih tabelah in shematskih primerih.
 Vsak zainteresiran bo našel v tej izdaji vse, kar mora vedeti o pridobitvi, določitvi in o pravicah do pokojnine, kakor tudi o prevedbi pokojnine in vzpostavljanju pravic, ki prej niso bile priznane.
 Izdaja bo v veliko pomoč uslužbencem, ki v podjetjih, ustanovah in organizacijah delajo v personalni službi ali pri socialnem zavarovanju, da bodo bolje in sigurneje obvladali Zakon o pokojninskem zavarovanju.
 Zakonski tekst je podan s popravki Zvezne narodne skupščine, objavljenimi v Uradnem listu FLRJ št. 52/57. — Izdaja v latinici. — Cena 300 din.
»PRIRUČNIK ZA PRIMENU PROPISA O DODATKU NA DECU«
 DRUGA DOPOLNJENA IZDAJA PRTRA VUCETIČA IN LUKE TODORVIČA.
 Priručnik obsega vse veljavne predpise v zvezi z otroškim dodatkom z vsemi spremembami in dopolnitvami, ki so nastopile po prvi izdaji, ki je bila v kratkem razprodana.
 Se posebej opozarjamo, da so v tem priručniku poleg najnovejših sodb Zveznega vrhovnega sodišča in vrhovnih sodišč ljudskih republik, vnešeni še primeri iz sodne prakse, ki se nanašajo tudi na prejšnje odredbe Uredbe.
 V tej izdaji je predelan in ugodno podan (za uporabo v konkretnih primerih) Zakon o splošnem pravnem postopku, tako da predstavlja izdaja enoto, najpopolnejši priručnik, ki je potreben vsaki ustanovi, gospodarski organizaciji, zavodu za socialno zavarovanje in posameznikom. — Izdaja v latinici. — Cena 600 din.
Kmalu bosta izšla:
»PRIRUČNIK ZA RAD PERSONALNE SLUŽBE U PRIVREDNIM ORGANIZACIJAMA«
 Prva velika izdaja te vrste, izdelana po najnovejših predpisih s pojasnili, primeri in vsemi obrazci. — Izdaja v latinici. — Cena v predplačilu 1000 din.
»ZBIRKA SVIH PROPISA O TAKSAMA«
 Tretja velika precej dopolnjena izdaja v latinici z najnovejšimi predpisi, pojasnili in s prakso. — Izdaja v latinici. — Cena 1200 din.
NAŠE IZDAJE PRODAJAJO VSE KNJIGARNE V DRŽAVI!
 Izvršujemo vsa posamezno neposredno prejeta poročila samo po povzetju ali če vnaprej plačate v korist našega tekočega računa št. 101-T-972.
 Vsaka pošiljka brez poštnine!
 Izdavaško štamparsko podjetje
»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«
 BEOGRAD, Prizrenska 6
 poš. predal 475, Telefon 23-508,
 Tekoči račun 101-T-972.
 1482-R

ASKET MED UMETNIKI

V Münchenu je razstava štiridesetletnega nemškega kiparja Joachima Bertholda odkrila za sodobno umetnost izjemni svet občutljivega, poduhovljenega kiparstva, ki oblikuje čisto in simbolično. Človeška podoba je nosilec vsebine ter prikazuje pogosto trpljenje, strah in bolečino. V zelo čistih, včasih potegnenih figurah se kipar približuje umetnikom srednjega veka — primitivizmom ljudske umetnosti. Njegov človek ohranja svojo poenostavljeno, toda mlo in izraženo obliko. Nikoli ni izraz bolečine ali strahu tako močan, da bi izpremenil poglavite telesne oblike in razsežnosti. Prefinjenost v izrazu postavljaja kiparja Bertholda nekoliko ob stran vodilnih tokov sodobnega kiparstva. Predvsem javna naročila ga vežejo na realno življenje in prinašajo v njegov poduhovljeni svet vtise sodobnega življenja. — Figuri, ki ju prikazujemo, je umetnik naslovil »Misele in »Strah«.

Skrivnosti dedovanja

S tem vprašanjem se neprestoma ukvarjajo genetiki vseh držav. Danes je znano, da je večina tistih, kar določa našo osebnost, podedovano. Vendar bo morda sin nekoga genija dočela navaden zemljan, za alkoholikovega otroka pa ni izključeno, da ne bi mogel biti genij. Ljudje pa ne bi bili ljudje, če ne bi zahtevali določenih formul tudi o teh stvarih. Profesor Claude Lestérin je izdal zato pravec »genetični slovar«, iz katerega povzemamo nekatere najzanimivejše trditve.

Francoski genetik pravi, da se skoraj gotovo podedujejo barvna slepota, skilavost, sladkorna bolezen, ploska noga, pritlikavost, sivá mrena, slabo razvite kosti, deformacije možganov itd. Za alkoholizem, slabozobe, nalezljive bolezni, boleznj jeter, malokrvnost in vnetje slepica pa pravi, da se nikoli ne podedujejo. Omahuje pri debelosti, dovzetnosti za revmo, srčnih boleznih, jetikih, in sončarici, shizofreniji, naduhih, nagajenosti do poroda dvojčkov, raku, božjasti in želodčnih čirih.

Kaj pa telesne, duševne ter moralne lastnosti? Po Lestérinovem slovarju se podedujejo krvna skupina, koderasti lasje, barva oči, dolgost prstov, levičarstvo, postava, dar za matematiko, bistrost.

»V zmoti ste,« pravi Lestérin, »če mislite, da se podedujejo obnašanje in kretnje, spol-

nost, občutljivost za bolečino, okus, osebnost, zaupanje v samega sebe, boječnost, družabnost in temperament.«

Kar zadeva krvni pritisk, ve-

svoj slovar: »... Take so skrivnosti življenja... take so tudi vaše odgovornosti!« Vprašanje pa je seveda, kaj bodo rekli na vse to drugi znanstveniki.

Izvršni svet organizacije UNICEF je pred kratkim zasedal v New Yorku. V sejni dvorani so z majhno razstavo prikazali dejavnost te organizacije. — Na sliki vidimo ravnatelja UNICEF Mauricea Patča, ki si v družbi jugoslovanskih delegatov Mare Radić in Ignaca Goloba ogleduje razstavo.

likost nosu ter zob, umetniške talente, duševne pomanjkljivosti in nadarjenost, pohlepnost, ukazovalnost in odtujenost, športne sposobnosti ter pošum, nežnost in pisateljski dar pa slovar pravi, da je dedovanje bolj ali manj mogoče.

Lestérin tako zaključuje

S PLAMENOM VRTAJO PREDORE

Na moskovski univerzi / so prikazali iznajdbo, ki bo veliko koristila zlasti v rudarstvu. Naprava sestoji iz posebne cevi, v kateri zgoreva zmes dveh pi-

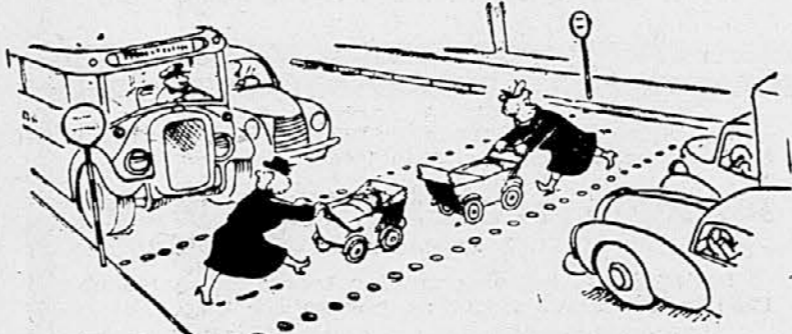
nov. Močan plamen, ki bruhal iz cevi pod pritiskom 25 atmosfer, doseže temperaturo 3 tisoč stopinj ter tali rudo in skalo. Cev iz posebne, jeklene zlitine morajo ohladiti. Širina predora je odvisna od sile plamena ozroma od pritiska plinov, brzina vrtnja pa od sestave skalovja. Naprava vrta na primer ređči granit s hitrostjo 24 m na uro. To vrtnje so v Sovjetski zvezi uporabili že pri kopanju temeljev za težke zgradbe, v rudnikih in pri geoloških raziskovanjih.

Nemški turisti - ljubitelji živali

V Italiji so v letošnjem letu izdali že osem sto tisoč dovoljenj za lov na ptice-pevke! Člani društva za varstvo živali mesta Darmstadt so sklenili, da tako dolgo ne bodo potovali na dopust v Italijo, dokler Italijanska vlada ne bo prepovedala lova na ptice-pevke. Ali se bo to Italijanskemu turizmu res kaj poznelo?

Bakterije v konzervah krvi

V Kjöbenhavnju je umrlo v treh dneh 3 bolnikov za posledicami transfuzije krvi. Preiskava je ugotovila, da so bile v krvi bakterije, ki sicer človeku niso nevarne, pač pa v konzervah povzročajo, da se tvorijo strupene snovi, kot se to dogaja tudi pri mesnih izdelkih. Nerazumljivo je, kako so te bakterije prišle v krov, saj pri konzerviranju krvi in spravljanju konzerv strogo pežijo, da je vse sterilno.

»Previdni« pešci...

J.O. CURWOOD BAREE

RIŠE: MIKI MUSTER

91. Pierrot in Nepeesa sta hitela za psom. Ubogí Baree je bežal v brezlepem strahu. Slišal je njune korake, slišal njune klice in se neprestano spominjal rezkega poka in strašne bolečine, ki ga je takrat pretresla. Bolj se je bal ljudi kakor vseh drugih bitij, raje bi se srečal z medvedom ali katerimkoli drugim sovražnikom.

92. Nepeesa je tekla za njim skoraj tako hitro, kakor je bežal. Baree zato ni pazil, kam teče in je zavil v sotesko med dvema visokima pečinama. Dvajset metrov visoka skala mu je zaprla pot, zato se je obrnil nazaj, odkoder je prišel. Tam pa je skoraj tik pred seboj zagledal Nepeeso in takoj za njo Pierrota. »Tukaj je!« je dekle zaklicalo.

93. Baree se je zatekel pred njima med gosto poganjajočo mladiko balzamovcev. Nepeesa pa se je pognala za njim. Dolgi razpletovi lasje so se ji zapletli v veje in ustavila se je, da bi jih osvobodila. Pierrot jo je prehitel. Pribežal se je Bareeju, ta pa se je še enkrat obrnil in stekel nazaj, prav k Vitki Vrbi.

Rudniške nesreče v Angliji

V angleških premogovnikih so imeli lani 394 smrtnih nesreč, kar je za 25 odstotkov več kot leta 1956. Tudi hušjih poškodb je bilo več za 10 odstotkov. Zaradi tega je nastala med rudarskimi strokovnjaki precejšnja zaskrbljenost in v vsej premogovni industriji so začeli močno kampanjo za preprečevanje nesreč.

ce znak, da je v jami taka koncentracija ogljikovega monoksida, da morajo uporabiti dihalne aparate.

Reševalna služba v rudarstvu se je v zadnjem času zelo izpopolnila. Metode za osamitev rogov, v katerih je prišlo do

nesreče, so uspešnejše. Razen tega je tudi lažji dostop na taka mesta z modernimi pripomočki. Kljub vsem modernim zaščitnim ukrepom je pa vendarle rudarsko delo med najnevarnejšimi in najbolj nevarnimi.

Reševalna ekipa pri delu

DROBIZ

V MESTU OLYMP v južni Grčiji so začeli izkopavati antični stadion. Ta sportski prostor je največji iz starega klasičnega sveta. V njem je bilo prostora za 20.000 gledalcev.

MEDNARODNI KOMITE za varstvo živali v Londonu bo letos od maja do julija izvedel šteje šoržekaj v Evropi. Izdelali bodo tudi pravila za njihovo zaščito in tako preprečili nadaljnje uničevanje teh ptic. Sodelovale bodo tudi vzhodne države.

IZRAEL IN JORDAN sta se sporazumela, da bodo prepeljali knjige in druge znanstvene zbirke iz postopaj na gori Scopus v izraelski sektor Jeruzalema, kjer bodo pod varstvom Združenih narodov. Tako bo v narodni in univerzitetni knjižnici v Jeruzalemu zopet 400.000 knjig, katere so svoj čas pustili na gori Scopus.

- »Prav prijeten je tale tango, kajne?«
- »Zdi se mi, da sem dosti jasno...«
- »Ali me hočete predstaviti vaši družbi?«

Mladi zdravnik Drozdowski, ki je po varšavski vstaji delal v tukajšnji mestni bolnišnici, je poslušal zaupne izpovedi odvetnika Krajewskega s prizanesljivim smehljajem.

»Ne, dragi doktor,« se je oglasil v nekem trenutku, »vse to je lepo slišati, a jaz se ne dam več slepiti z nobeno ideologijo.«

Krajewski se je razhudil.

»Slepiti! Kakšen izraz pa je tol V tem primeru, mislim, je popolnoma neumesten.«

»Po mojem je umesten v vsakem primeru. Pravite: London, anglosaški svet, Zahod, krščanska civilizacija, obramba prave demokracije...«

»Tak sami vidite, kje neki je tu slepljenje? To so trajne, večne vrednote.«

»Besede, gospod doktor. Isté vrednote vam bodo razglašali tudi na Vzhodu.«

»O, oprostite, nikakor ne iste. Ravno za to gre.«

»A o njih bodo prav tako izjavljali, da so trajne.«

»Nekdo mora imeti prav.«

»Kakšen prav? Mar hočete najti kakšno resnico v vsej tej zmešnjavi? Čemu?«

»Dragi gospod, človek mora v nekaj verovati.«

»Sleparija. Tudi to so samo besede. Moral Zakaj? Jaz se rajši ne slepim. Že nekajkrat sem se dal slepiti s tako imenovanimi resnicami. Hvala lepa, dovolj mi je tega. Ne grem se več. Ni me volja, da bi si še enkrat opekeli prste. Komur je še pre malo, naj kar izvoli. Vsi, gospod doktor, lažejo. Sanacija je lagala, podzemlje je lagalo, sedaj pa za spremem-

bo tudi vsi lažejo, vse skupaj je ena sama velika marnja. Vsakemu gre edinole za to, da bi prišel na oblast. A besede, gesla, tako imenovane ideje? Poznamo te reči...«

Plavolaska s platinastimi lasmi je vsa navdušena s široko odprtimi in zamegenimi očmi strmela v brhkega doktorja. Z lepo oblikovano, okroglo glavo, ki so jo črni lasje pokrivali kakor bleščče šlem, z olivasto poltjo in z močno poudarjeno čeljustjo, z rokami, ki so bile v zapetjih gosto poraščene s črnimi dlacicami, se je zdel njeni od alkohola in razburjenosti zamaženi domišljiji posebej nje novodobnega moškega. Vse, kar je govoril, vsaka beseda, izrečena z njegovim glasom, je našla potrditev v njegovem telesu.

Ostala družba, zbrana okoli dekliško klepetajoče Hanke Lewicke, se ni zanimala za njihov razgovor. Krajewski je bil videti utrujen. Snel si je debele rožene naočnike in, počasi brišč jih z rutico, je gledal nekam predse z izgubljenimi in mrtvimi očmi kratkovidneža.

Drozdowski ga je pogledal z neprikritim pomilovanjem.

»Da, da, doktor. Treba si je to jasno povedati. Po tej vojni je konec z vsemi resnicami. Preveč smo videli. Glumači in akrobati so razkrinkali svoje umetnije. Konec je šantaže.«

Krajewski je še zmeraj brisal očala.

»In kaj potem še ostane po vašem mnenju?«

»Zelo veliko, doktor. Življenje ostane.«

»A tako? Polnost življenja, dinamizem... Se enkrat élan vital?«

»Čemu élan vital? Saj gre tudi brez vseh teh formul, dodatkov in fraz. Kratko in malo življenje, ki nima nobenega smisla.«

»Vendarle?«

»No, kaj? Ugotovitev, da nekaj nima smisla, je že tudi nekakšen smisel.«

»To ste imenitno povedali!« je zaklicala plavolaska s platinastimi lasmi.

»Odvetnik si je z odločno krettnjo nataknil naočnike.«

»Povedal vam bom, kaj je to,« je pobobnal s prstom po mizni plošči.

»Nihilizem?«**** se je zasmejal zdravnik.

»Hujše. Smrt. Da, da, le nikar se ne smejte. To že ni več bolezen. To je kratko malo smrt.«

»Gospod odvetnik!« se je uprla plavolaska.

Krajewski se je nestrpnost zganil.

»Smrt, smrt,« je ponovil s poudarkom in se ves nagnil čez mizico, kakor bi hotel s to krettnjo poudariti dokončno resničnost in nepreklicnost svoje sodbe.

Drozdowski si tega ni prav nič gnal k srcu.

»Zelo neprijetno mi je, gospod doktor, toda ne čutim še, da bi bil mrtvak. Prizadevam si le, da bi ohranil trezno razsodnost in da bi ne gledal na svet skozi barvasto steklo. Da bi ga videl takšnega, kakršen je. In da bi napravil iz tega zase pravilne zaključke.«

»Zamišljam si, kakšni morejo biti ti zaključki.«

»Zelo preprosti. Vi, Jaktor, ste, če se ne motim, veren katoličan.«

»No, torej! Potemtakem vas menda zanima, kam boste prišli po smrti: v nebesa ali v pekel?«

Odvetnik si je popravil naočnike.

»Dragi moj, tako pa tega spet ni treba poenostavljati, saj ne živimo v srednjem veku. Kajpada verujem v sodbo višje pravičnosti...«

• Izsiljevanje z grožnjami.

• Nazor, ki mu je vse v gibanju, razgibanost od notranje sile

• Življenjski zanos, ustvarjalna življenjska sila.

• Zanimkanje vsega.

TERZY ANDRZEJEWSKI

DAMANT

Depele